

Zahtevamo samo to, da bi bili vsi zavezniki dosledni v tem, kar so proglašali v času vojne kot svoj vojni cilj, ki naj bi bil uničenje fašizma in napadalnosti, izgradnja trdnega miru, pridobitev svobode in demokratičnih pravic za vse narode.
E. Kardelj.

Delegacija FLRJ potuje na mirovno konferenco

MNOŽICE VSEPOVSOD OB PROGI POZDRAVLJAJO DELEGACIJO — V SLOVENIJI JE ZADNJE DNI NAD 500.000 UDELEŽENCEV NA MNOŽIČNIH ZBOROVANJIH ZAHTEVALO PRAVIČNE MEJE IN IZRAŽALO VSE ZAUPANJE NAŠI DELEGACIJI

EDVARD KARDELJ — VODJA DELEGACIJE

Danes potuje naša delegacija s tovarišem Kardeljem na čelu v Pariz na mirovno konferenco.

Teško bi zgodovinar našel v preteklosti podoben primer, kjer bi vse ljudstvo — strnjeno, borbeno in hkrati dostojanstveno, sčesto si pomembnosti in resnosti borbe, ki jo ima delegacija pred sabo — spremljalo odhod delegacije nekoga naroda na mednarodni forum. V stari Jugoslaviji, kjer so veljale metode tajne diplomacije protijudskih klik in kjer je bilo ljudstvo odrinjeno od soodločanja v oblasti, je bilo kaj takega nemogoče. Danes pa delovno ljudstvo to — onstran demarkacijskih črt hoče izkoristiti odhod delegacije, da še enkrat dá duška svoji neomajni volji po uresničenju stolskega programa dveh malih narodov po popolnem nacionalnem zedinjenju in osvoboditvi ter da hkrati izkaže vse svoje zaupanje naši delegaciji.

Naša močna delegacija, sestavljena iz predstavnikov vseh narodov Jugoslavije, odlikujoča se v svojem sestavu po oni pomembni širini, ki odlikuje našo osvobodilno borbo in graditev ljudske oblasti, bo nastopala na mirovni konferenci kot predstavnica enakopravnega člana konference. Vztrajen boj bratske Sovjetske zveze na zadnji konferenci štirih zu-

nanjih ministrov v Parizu je omogočil, da bodo delegacije tudi prišle do besede. Molotov je preprečil nakane, da bi bila mirovna konferenca le nekaj avtomat za potrditev že sprejetih sklepov.

To pot bodo za zeleno mizo sklepale o miru tiste države, ki jih je družil skupen boj proti fašističnim osvajalcem, za zmago tistih nacel, ki so jih določile konference v Teheranu, na Krimu, v Moskvi in Berlinu: za zmago nacel o svobodi narodov in uničenju vseh sil fašistične napadalnosti. Na konferenci bo naša delegacija vodila borbo za zmago teh nacel na vprašanju Trsta in Julijske Krajine, za zvestobo tem velikim nacelom po skupni zmagi nad fašističnimi osvajalci. Naša delegacija bo z močnimi argumenti branila naše pravice. Naših argumentov ni mogoče spodbiti. Na mirovni konferenci bomo videli, ali bo pravica vzdrnila vest udeležencev držav in ali bodo te države stopile na našo stran (maršal Tito).

Borbeni, spontani nastopi stotisočev našega ljudstva, ki spremljajo našo delegacijo na poti v Pariz, so dokaz enega: da je stvar Trsta in Julijske Krajine srčna stvar vseh naših narodov. Hkrati pa ti nastopi dokazujejo še nekaj: Naše

Nocoj je iz Beograda odpotovala delegacija FLRJ na mirovno konferenco v Pariz. Delegacija bo sestavljena takole:

Edvard Kardelj, šef delegacije	Stanoje Simić, njegov namestnik
Moša Pijade	Dimitar Vlahov
Drago Marušič	Sava Kosanović
Siniša Stanković	Vladimir Bakarić
Avdo Humo	dr. Svetozar Rittig
Srečko Manola	dr. Ljubo Leontić
dr. Aleš Bebler	dr. Jože Vilfan

Po vsej Jugoslaviji se je hitro razvedelo za odhod delegacije. Ljudstvo se vsepovsod ob progi pripravljalo za pozdrav delegacije, ki potuje z vlakom. Tako hoče ljudstvo izraziti svoje zaupanje in poudariti pred vsem svetom, da bo delegacija zastopala enotno voljo narodov Jugoslavije.

Na slovensko ozemlje bo vlak pripeljal jutri okoli 7. Do Ljubljane se bo vlak ustavljal na sledečih postajah: Brežice, Sevnica, Zidani most, Trbovlje, Zagorje, Litija in Zalog.

V Ljubljani bo delegacija prebila dan in nadaljevala pot popoldne preko Gorenjske.

Beograd, 24. julija.

Na mirovni konferenci 21 držav bo Jugoslavija enakopraven član. Na njej bo naša država predstavljala močna delegacija, ki bo z močnimi argumenti branila naše pravice. Tito.

Stanoje Simić

Štafete iz Julijske Krajine bodo prinesle darila vodji jugoslovanske delegacije tovarišu Kardelju

Ajdovščina, 24. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Iz vseh krajev Julijske krajine so odšli danes štafete mladincev, ki nesajo darila in pisma vodji jugoslovanske delegacije za mirovno konferenco v Parizu, tov. Edvardu Kardelju.

Iz najzapadnejših vasi Brd, preko krajev, ki bi po pariških predlogih morali pripasti Italiji, so prinesli mladinci žaro s pepelom požganih Peternelov, kot simbol največje žrtve, ki so jo Brda dala za osvoboditev. Druga štafeta iz Krmina nosi s seboj prapor I. zaribaldinskega bataljona Mazzini, ki ga je bataljon dobil že leta 1943. Z njim je šel skozi vse borbe za osvoboditev furlanskega ljudstva in za njegovo priključitev k Jugoslaviji. Tretja štafeta prihaja iz Gorice in nosi s seboj simbol zadnjega nasilstva policije nad civilnim prebivalstvom — zlomljeno palico, ki jo je zlomil policist na glavi neke mladenke, ko je sodelovala v manifestacijah za priključitev k Jugoslaviji. Štafeta iz Kanalske doline nosi s seboj škatljo s kosom rude iz Rajbeljskega rudnika.

Vsem darilom so priložena pisma, z razlago simbolov. Štafete, ki naj ponesejo zahteve primorskega ljudstva jugoslovanski delegaciji pred odhodom na mirovno konferenco, je izvolilo ljudstvo na masovnih sestankih.

Okrog petih popoldne so vse štafete prispale v Ajdovščino, kjer jih je sprejela velika množica ljudi. Razvila se je spontana manifestacija ljudstva, ki je zahtevalo priključitev vse Julijske krajine z Gorico in Trstom k Jugoslaviji.

ODHOD ŠTAFETE IZ TRŽIČA

V Tržiču, okrašenem z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami, se je zbrala velika množica prebivalcev, da spremi štafeto, ki so jo poslali jugoslovanski delegaciji na mirovno konferenco. Okrog dveh je štafeta krenila proti Trstu. Vso pot jo je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Okrog pol petih je štafeta prispela v Trst, kjer jo je sprejela velika množica Tržičanov, nakar je nadaljevala pot proti Opčinam.

Moša Pijade

ljudstvo ve, da se delegacija za mirovno konferenco ne bo borila zgolj za naše pravične meje, temveč bo hkrati z borbo za Julijsko Krajino vodila borbo za mir v svetu, za krepitev svobodoljubnih sil v svetu, za slabitev fašističnih in napadalnih sil v svetu. Jasno je, da taka politika (kakršna je prišla do izraza na zadnji pariški konferenci štirih velesil) ne more biti osnova za zdrave odnose med narodi in državami. Pustimo ob strani upravičenost jugoslovanskih zahtev. Taka politika že kot metoda in instrument v mednarodnih odnosih ne more imeti drugih posledic kakor jačanje napadalnih sil in slabitev pozicij miru. (Kardelj).

V tej luči vodja naše delegacije tovariš Kardelj ni le bорец za združitev in svobodo naših narodov. Tovariš Kardelj hkrati izraža stremeljenja in napore vseh

malih in nescobodnih narodov po njihovi resnični samoodločbi, po resnični demokraciji in trajnem, čerstem miru. V tem je mednarodni pomen borbe za naše pravične meje na zapadu, ki ohranja našim narodom ono častno, pomembno vlogo v borbi za zmago progresivnih, svobodoljubnih sil v Evropi, vlogo, do katere so se naši junaški narodi dvignili s svojim svetlim vzgledom osvobodilne borbe proti fašističnim osvajalcem.

Spontani nastopi množic na poti naše delegacije v Pariz pričajo, da si je naše ljudstvo svesno velikega pomena njene borbe za nas in za ves svet. Hkrati pa množičnost in resnost teh nastopov jasno kaže, da ljudstvo ve: najboljša podpora naši delegaciji je pojačana enotnost in strnjenosť ljudskih množic za tiste svete cilje in ideale, ki jih bo naša delegacija branila na mirovni konferenci.

Boris Kidrič

Siniša Stanković

Miloš Rašović

Dr. Zlatan Sremec

Dr. Aleš Bebler

Dr. Vladimir Bakarić

Priznanje borbi - svobodo Julijski Krajin!

Po vsej Sloveniji so množična protesta zborovanja, na katerih ljudstvo manifestira svojo odločno voljo, da bo vztrajalo v borbi za pravično rešitev vprašanja Trsta in Julijske Krajine

Krivični sklepi sveta zunanjih ministrov v Parizu so sprožili med našim ljudstvom veliko vznemirjenje. Ljudstvo ne more razumeti postopanja naših zapadnih zaveznikov in sv. a te predloge za žalitev. Enodušno se strnilo k odporu in po vseh krajih Slovenije se vrše masovna protestna zborovanja, na katerih ogorčeno zavrača sklepe zunanjih ministrov v vprašanju Trsta in Julijske Krajine. Obenem pa izraža svojo hvaležnost Sovjetski zvezi, ki je edina podprla naše pravične zahteve, ki je edina resnična zaveznica malih narodov, ter vodji jugoslovanske delegacije tovarišu Kardelju, ki tako odločno brani naše zahteve.

Po vseh krajih, mestih, trgih in vaseh ljudstvo na sestankih razpravlja o predlogih za mirovno konferenco. Kakor v Sloveniji, tako se tudi v coni A in B ljudstvo zbira na protestnih mitingih, s katerih pošilja protestne resolucije mirovni konferenci v Parizu, v hvaležni resolucijah pa izraža svojo hvaležnost bratski Sovjetski zvezi ter vodji naše delegacije tovarišu Kardelju in mu izraža svoje veliko zaupanje, da bo tudi v bodoče tako odločno branil pravice demokratičnega ljudstva Julijske Krajine.

Mirovna konferenca ne sme pomeniti naše smrti! Če pišejo v svoji protestni resoluciji, ki je bila poslana mirovni konferenci v Parizu, z velikega protestnega zborovanja v Steverjanu.

Ko se je po Sloveniji raznesla vest, da bo naša delegacija potovala na mirovno konferenco skozi Slovenijo, se je ljudstvo v vseh krajih zbralo na množičnih sestankih, kjer je dostojanstveno, toda odločno manifestiralo svojo voljo,

nadaljevati borbo za pravično rešitev vprašanja Trsta in Julijske Krajine do zmagovitega zaključka. »Maribor se ni videl takšnega zborovanja.« nam poročajo o protestnem zborovanju, ki se ga je udeležilo iz Maribora in okolice čez 30.000 ljudi. V Celju se je zbralo k takšnemu zborovanju nad 18.000 ljudi v Savinjski dolini, na Kozjanskem, Dolenjskem, Gorenjskem, tako na podeželju kot v mestih se zbirajo kmetje, delavci in delovna inteligenca in vsi enodušno zahtevajo pravično razmejitve med Jugoslavijo in Italijo. Samo v celjskem okrožju se je doslej vršilo 123 protestnih zborovanj, s katerih je bilo poslanih čez 270 resolucij. Na protestnih zborovanjih ljudstvo izbira svoje predstavnike, ki bodo tovarišu Kardelju izrazili svoje zaupanje in željo, da ponudijo pred vsem svetom zahtevo vsega slovenskega ljudstva, da se pravično reši vprašanje razmejitve med Jugoslavijo in Italijo.

V mariborskem okrožju so delavci izdelali posamezne predmete, katere bodo posebne delegacije izročile tovarišu Kardelju. Na podsavskem miniaturne lokomotive, ki jo bodo poklonili delavci tovarne v Teznu pri Mariboru tovarišu Kardelju, so napisali: »2300 delavcev in 450 mladincev tovarne na Teznu pri Mariboru zahteva pravično razmejitve med Jugoslavijo in Italijo. Podprti od množice delovnega ljudstva, vztrajajte na naših upravičenih zahtevah.«

Nikdar še ni bila enotnost delavstva, kmetov in množice in delovne inteligenca tako velika, kot v teh dneh, ko je na dnevnem redu naše veliko razmejitveno vprašanje. Pri tej veliki manifestaciji ljudske borbenosti in ljudske odločnosti, vztrajati pri pravičnih zahtevah do konca, preveča vse ena sama velika volja: Življenja damo, Trsta ne damo!

Tudi v kočevskem okraju so bili prvi sestanki že v ponedeljek in se stalno nadaljujejo ter zajemajo tudi najmanjšo vasi. V Banjaloki je manifestiralo okrog 300 ljudi. V ponedeljek so bila zborovanja tudi v Ribnici, Glavcih, Nemški vasi, Bukovici, Jurjevici, na Bregu, v Sušju in drugod.

Kočevski rudarji so s svojega množičnega zborovanja poslali organizaciji Združenih narodov protestno resolucijo, v kateri pravijo med drugim: »Upoštevajte, da je Julijska krajina naša zemlja, upoštevajte voljo tamkajšnjega ljudstva ter nam pravično prisodite samo ono, kar je že od nekdaj naše, ker tu je naša domovina, svojega pa ne damo!«

Ko so v Mirenski dolini zvedeli, da se bo peljala skozi Sevnico jugoslovanska delegacija na mirovno konferenco v Parizu, so se v posameznih vaseh pričeli zbirati ljudje na zborovanja, kjer sestavljajo resolucije, ki jih bodo v štetem teku predali mladinci naši delegaciji. Vse vasi so že okrašene z zelenjem, prepletene z zastavami in parolami, ki izražajo zahtevo vsega našega ljudstva po priključitvi Julijske krajine k Jugoslaviji. Okrog 800 ljudi se je v sredo zvečer zbralo v Mirni na glavnem trgu.

Zborovanja v St. Lovrencu se je udeležilo okrog 1300 ljudi. Razen domačinov so se ga udeležili tudi prebivalci

valci Vel. Gabra, Vel. Loke, Čateža, Primskovega in Mal. Dol. Čeprav imajo sedaj kmetje dosti dela doma, so opustili vse svoje opravke in prihitieli v St. Lovrencu, ker se zavedajo važnosti velikega trenutka, ko se bo odločevala usoda Julijske krajine in Trsta.

V Dobriču se je zbralo okrog 400 ljudi iz Dobriča, Knežje vasi in bližnje okolice. Na tem zborovanju so ljudje sprejeli 22 resolucij in vsako od teh je na glas prebral tisti, ki jo je predlagal. Vsi prisotni so pazljivo sledili čitanju in v vzklikanjem in ploskanjem pritrjevali.

V Mokronogu je bilo na protestnem zborovanju preko 400 ljudi, v Trebnjem pa čez 500. V St. Janžu je bilo skupno s prebivalci Krmeja okrog 300 ljudi.

Razkosati se ne damo!

V Ljubljani je bilo okrog 50 protestnih zborovanj, katerih se je udeležilo nad 50.000 ljudi

Kakor že prejšnji večer, so se vršila terenska protestna zborovanja v četrti Šiška tudi v torek, t. j. 23. jul. Mladinska godba je pred pričetkom zborovanja priredila manifestativen obhod, pri katerem sta na čelu godbe dva mladince

nosila velik zemljevid Julijske Krajine z napisom »Trst je naš«. Po končanem obhodu se je godba pridružila zborovanju IX. terena, ki je bilo pred remizo.

Istočasno se je na Celovški cesti nekaj sto metrov vstran od tega zborovanja vršilo enako protestno zborovanje X. terena. Po končanem obeh zborovanjih se je razvil večtiščoglavi spreved, v katerem je ljudstvo odneslo na CLO resolucije, ki jih je sprejelo na zborovanjih. Pred CLO je spreved pričakovala nova množica ljudstva. Govorniki, ki so spregovorili zbrani množici, skoraj niso mogli govoriti, ker jih je množica neprestano prekinjala z ovacijami Julijski Krajin, Trst in vsem naprednim silam sveta ter z demonstracijami proti reakciji, ki nam hoče odtrgati del narodnega telesa. Manifestacije in demonstracije so trajale nepretrgoma do 11. ure in so se končale s ponovnim sprevedom, ki je šel po Celovški cesti ter se razšel šele pri remizi.

V četrti Vič so bila v torek zvečer terenska in ulična protestna zborovanja, katerih se je udeležilo skoraj celotno prebivalstvo posameznih terenov. V svojih resolucijah, katere so sprejeli na vseh teh zborovanjih, protestirajo proti krivičnim sklepom zapadnih zaveznikov, ki kratijo z žrtvami priborjene pravice FLRJ. Prav tako so bila velika protestna zborovanja po vseh drugih četrtih.

DELEGACIJA MLADINE IN PIONIRJEV IZ DUBROVNIKA TER OKOLICE PRI MARŠALU TITU Potrebno je, da se naši mladi naraščaj čimprej vzgoje in da čimprej zavzamejo svoja mesta

Dubrovnik, 24. julija (Tanjug). Pred večerajšnjim dopoldne ob devetih je maršal Tito sprejel delegacijo mladincev in pionirjev iz okraja in mesta Dubrovnik. Sprejemu so prisostvovali minister za notranje zadeve zvezne vlade generalmajor Aleksander Ranković, minister za delo zvezne vlade Viko Krstulović, podpredsednik vlade LR Hrvatske Franjo Gaži, minister za notranje zadeve vlade LR Hrvatske generalmajor Ivan Krajačić, predsednik OLO Dalmacije Vice Buljan in predsednik OO Ljudske fronte Pavao Krca.

Prihod maršala Tita so mladinci in mladinke, med katerimi so bili tudi predstavniki mladine iz Konavlj, Stona in drugih krajev, občlenjeni v lepe narodne noše, pozdravili z vzkliki: Živel maršal Tito! Za domovino — za Tita — naprej!

V začetku svojega razgovora s predstavniki mladine se je maršal Tito predvsem zanimal za delo mladinskih organizacij v teh krajih. Sekretar OO Ljudske mladine Antun Zec je maršala obvestil, da so mladinci dubrovnškega okraja formirali delovno brigado, ki gradi cesto na Pelješcu. Delovna brigada je sestavljena iz starejših in mladincev, v kratkem pa bo formirana tudi posebna mladinska brigada. Mladina se ni mogla v večji meri udeležiti pri vrtnanju predora v Konavlj zaradi specialne narave tega posla, pri katerem ne more delati več kot deset ljudi v eni izmenjavi.

V delovnih brigadah si bo mladina okrepila voljo do dela in hotenje po znanju

»Ali ste dali,« je vprašal maršal, »in koliko mladincev ste dali za delo na Mladinski prog?«

Eden izmed predstavnikov mladincev je odgovoril, da je mladina dubrovnškega okraja in mesta Dubrovnikala dala v zadnji izmenjavi 60 mladincev, čeprav bi sicer po svoji številčnosti lahko prispevala še več. Šele sedaj se spoznava, kako koristen vpliv vrši na mladino skupno delo na Mladinski prog, kajti mladinci iz dubrovnškega okraja, ki so se vrnili, so z navdušenjem pripovedovali svojim tovarišem o dnehi, ki so jih prebili pri tako koristnem delu v trdnem tovarštvu z mladinci iz ostalih ljudskih republik. To je pri številnih dubrovnških mladincih in mladinkah izzvalo željo, da tudi sami odidejo na Mladinski prog.

Na vprašanje maršala Tita o razvoju fizikulture, so mladinci odgovorili, da so na tem področju pokazale mladinske organizacije gotov uspeh, da pa fizikultura nekoliko težje prodira na vas, kjer si prizadeva, da bi se uvedla lahka atletika. Po mestih se občuti potreba po plavalnih ekipah, ker se tukaj posveča plavalnemu športu prvenstvena pozornost.

Nato so mladinci obvestili maršala o delu v šolah, o stanju prosvetljenosti in pismenosti širokih ljudskih množic ter o aktivnosti organizacij Ljudske mladine, ki zbirajo večji del mladincev z izjemo majhnega števila onih, ki so pod vplivom klerofašistov.

»Nasprotniki naše države so tudi sovražniki naše mladine«

»S pomočjo kulturno-prosvetnega dela,« je rekel eden izmed mladincev iz dubrovnškega okraja, »nam je uspelo, da smo zmanjšali število mladincev, ki so bili izven naše organizacije in pri katerih se občuti vpliv ljudskih sovražnikov.«

»Pri nas se v mestu pri delu mladine občuti vpliv klerofašistov in reaktoriarjev,« je dodal nek mladinec iz Dubrovnikala, »kajti ta vpliv še ni

povsem izginil. Oni, ki so zavednejši, prihajajo k nam, medtem ko slabejši in oni, ki so dovtetnejši slabemu vplivu, še vedno hodijo po napačni poti. So pa tudi taki primeri, da mladinci hočejo iti z nami, vendar jim tega ne dovoljujejo starši, ki so pod močnejšim vplivom ljudi, ki so odkriti nasprotniki naše nove države in ki neprestano iščejo oblike, v katerih bi napadali to, za kar so naši narodi dali toliko žrtev in kar je vsem nam najsvetejše.

Neki katoliški duhovniki, ki so v našem mestu zelo številni, večkrat odkrito govorijo proti ureditvi, ki vlada, in vedno napadajo mladino, ki gre z nami; da bi pa pritegnili mladino k sebi, organizirajo cerkvene pevске zборе in spravljajo vanje take omahljive mladince.

V zadnjem času je neki mladinec v svoji nemočni kljubovalnosti rekel, da pripovedujejo o nekakih čudežih, ki se bodo prikazali. Na ta način varajo ljudi. Pa tudi nekaj ostankov takih ljudi je, ki so bili naklonjeni četnikom in ustašem.

Maršal Tito je na to odgovoril: »Med temi elementi, ki ste jih tukaj omenili — klerofašisti, onimi, ki so naklonjeni četnikom in ustašem, ter reaktoriarji — ni nobene razlike, vse je eno in isto. Toda kadar gre za mladino, potem je treba, da veste in da si zapomnite, da od vas zavisi, kam se bodo obrnili ti mladinci, ki še niso z nami in na katere se izvaja tako škodljiv vpliv. Mladino je treba vzgajati v deloljubnosti pri koristnem delu, toda istočasno ji je treba dati vse to, kar je mladini potrebno. Stvari ni treba postavljati strogo, kajti ako se bodo kje mladinci dajali samo krampi in lopate, ne bo šel nihče. Za mladino je treba organizirati tudi razne družbene igre, šport, zbere in vse to v neki obliki, ki jo morate v prvi vrsti najti vi mladinci sami. Razume se, da te igre ne smejo biti takega značaja, kot je to bilo prej. Ne smejo se izroditi v nekaj, kar človeka kvari, ampak ga morajo delati plemenitejšega. Dajati jim je treba tak značaj, ki plemeniti. Da bi ustvarili potrebna sredstva za to, nikaner ne zbirajte prostovoljnih prispevkov, ampak organizirajte raznovrstne prireditve. Sedaj imate za vaše prireditve dovolj gradiva, novih lepih pesmi in plesov. To je zlasti važno za vas mladince iz Dubrovnikala. Vsa naša mladina mora biti organizirana in strnjena, imeti mora določene cilje in naloge, kajti semkaj prihaja na odhiti velika množica delavcev in tujecev, ki jim vi morate nekaj nuditi.«

»Sicer pa,« je rekel dalje maršal Tito, »sve danes vprašanje klerofašistov in reaktoriarjev v odnosu do mladine postavlja takole: Ali si ti za FLRJ? Ali si za to veliko, močno zvezo, enotno zvezo vse napredne mladine Jugoslavije? Ali si za nekaj drugega? Ako si za kaj drugega, to pomeni, da nisi za Jugoslavijo, kakršna je danes. To dalje pomeni, da si proti nam in na strani onih mravnih sil, ki so še vedno proti temu novemu, kar mi ustvarjamo. Glejte, tako je treba postaviti stvari in pojasniti mladini, da ono, kar se jim daje s te druge strani, ni tako naivno, ampak da ima tudi svoj drug pomen. Ako bi šlo samo za petje od časa do časa, potem to ne bi bilo tako nevarno. Toda kadar gre tu za sistem, ali kadar gre tu za to, da se mladina pritegne na drugo stran, na stran ljudskih sovražnikov in da se loči od svojih nalog, ki jih mora danes vršiti, potem to ni prijateljsko napragnj tej državi. Potem ta mladina v začetku nezadostno, pozneje pa tudi zavestno stopa po krivi poti. To je mladini treba pojasniti.«

V Jugoslaviji imamo danes enotno zvezo Ljudske mladine. To je organizacija, ki ima ogromno nalogo — izgradnjo dežele: to je organizacija, ki ima velik in vsem skupen cilj, to je

ustvaritev boljše in srečnejše bodočnosti. Interesi vse mladine Jugoslavije so isti, ne glede na to, ali gre za delavsko ali meščansko mladino. Tudi to je treba mladini pojasniti. Reaktoriarji, ki spravljajo mladino na krivo pot, so nepoboljšljivi sovražniki naše države. Oni niso samo naši nasprotniki, ampak tudi sovražniki mladine, sovražniki bodočih pokolenj, ker ovirajo mladino, da si ustvarja boljše bodočnost.

Svojo bodočnost si bomo ustvarili tudi kljub temu, toda zakaj bi dovolili, da nam taki ljudje upropastijo, pa čeprav tudi najmanjši del naših mladih naraščajev? Zakaj bi dovolili zapeljivati našo mladino, da bi se nekateri izmed naših mladincev moral danes ali jutri sramovati pogledati v oči nam, ki greste po pravi poti? To mladino je treba rešiti, ker jo odteguje od vas rafinirana reakcija, ki dobiva navodila iz inozemstva in poizkuša zavrteti kolo naše zgodovine nazaj. Ta reakcija ima tukaj pri vas v Dubrovniku precej močno oporišče, kakor ga ima tudi v Beogradu, Zagrebu in še nekaterih mestih. Da bi lahko še bolj utrdila svoje oporišče, hlasta po mladini. Ne dajte te mladine, borite se za vsakega mladince, pojasnite mu, kaj to pomeni. Naši sovražniki ne bodo mogli nikoli več priti do tega, kar so imeli, nikoli več se ne bodo mogli vrniti na tisto stano, ki je bilo nekdanj. Naša država danes stoji trdno, čeprav se še vedno bori s težavami.

»Nam so potrebni novi ljudje, ki so zrasi v tej veliki zgodovinski burji in ki vedo, kaj hočejo«

Mladinci se z veliko pozornostjo poslušali vsako besedo maršala Tita, ki je po krajšem presledku nadaljeval:

»Od mladine v prvi vrsti zahtevamo, da se uči, da se marljivo uči. Ne zahtevamo, da bi samo kopala. Nam je potrebno, da se naši mladi naraščaj čim prej vzgojijo, da čim prej zavzamejo svoja mesta v družbi, ker se še vedno nahajajo na gotovih mestih ljudje, ki ne gredo naprej, ampak vlečejo nazaj. Nam so potrebni novi ljudje, ki so zrasi v tej veliki zgodovinski burji in ki vedo, kaj hočejo, ki gledajo naprej, ne pa nazaj. Ono, kar gleda nazaj, to bo moralo nekega dne odpasti. Zato je učenje najvažnejše. No, in delo? V Jugoslaviji smo dosegli, da je delo postalo ponos vsakega človeka. Delo se danes tudi smatra za potrebo vsakega človeka. Razumljivo je, da je to treba povežati s koristnim. Vi veste, da je naša dežela opustošena, da nismo dobili iz tujine sredstev za obnovu in izgradnjo, ampak, da smo z lastnimi silami stopili na delo. Toda te naše sile so neizčrpne. V to delo je v prvi vrsti vstopila mladina, ki je vanj prinesla vse svoj mladinski polet, vse svoj mladinski ogenj, tako, da je potegnula za sabo tudi starejše. Mladinska prog je samo epizoda v tem ustvarjalnem delu po vsej naši domovini. Tudi to je nekaj, kar tvori del tistega novega, česar prej ni bilo in česar ni v nekaterih evropskih državah, ki stremijo za tem, da bi bile demokratične. Mi pa želimo, da ustvarimo iz naše mladine krepke ljudi, močne ljudi po telesni konstituciji in krepke po svojem značaju, po svojem prepričanju in po svojem neuklonljivem stremiljenju, da dosežejo to, kar hočejo. Take državljane ustvarjamo. Nam niso potrebni mekuščuzji. Zato se pred vami odpira široko polje vsestranskega in odločnega dela.«

»Delali bomo z vsemi silami,« so povzeli mladinci in pionirji zadnje besede maršala Tita.

Svoje zahteve bomo postavljali tako dolgo, dokler ne bomo dosegli pravične rešitve naših zapadnih meja

V torek, 23. t. m., je bil v Celju velik protestni miting, katerega se je udeležilo nad 18.000 ljudi. Ze uro pred pričetkom zborovanja so se pričele zbirati posamezne skupine z zastavami in transparenti. Na te je ljudstvo napisalo svoje zahteve, svoje zaupanje naši delegaciji ter svojo hvaležnost Sovjetski zvezi, ki je edina ostala zveza zaveznica našim narodom: »Pravico Trstu — svobodo Trstu!« — »S svobodo, katero smo si sami priborili, ne pustimo barantati!« — »Živel tovariš Kardelj — tolmač volje naših narodov!« Pred zborovanjem so pričeli prihajati v mesto štafete, ki so prinášale protestne resolucije iz vsega okrožja.

S protestnega zborovanja so bile poslano resolucije z zahtevami pravične rešitve jugoslovansko-italijanske meje mirovni konferenci v Parizu in vodji naše delegacije tovarišu Kardelju, v kateri pravijo med drugim: »Ne bomo spremenili našega odnosa do tržaškega vprašanja, ker bi s tem spremenili odnose do jupaških delavcev tržaških tovarn in do jupaškega ljudstva Julijske krajine. Borili se bomo z vso odločnostjo proti mednarodni reakciji in fašistični bandi, ki skruni naše najosnovnejše pravice.«

Ker smo zavezniiki, zahtevamo takšno razmejitve, ki nas ne bo žalila

V vseh krajih Savinjske doline se vrše množična protestna zborovanja, na katerih ljudstvo ogorčeno zavrača poniževalne razmejitvene predloge sveta zunanjih ministrov.

Na Gomilskem so se v ponedeljek zbrali prebivalci iz bližnje in daljne okolice in demonstrirali proti krivičnim sklepom sveta zunanjih ministrov. V svoji resoluciji, katero so poslali mirovni konferenci v Parizu, pravijo med drugim: »Ker smo zavezniiki, zahtevamo takšno razmejitve, ki nas ne bo žalila; zahtevamo pravično razmejitve, ki bo izrazil volje ljudstva Julijske krajine in Trsta, ki bo izrazil upravičenih zahtev vseh jugoslovanskih narodov.«

Večja protestna zborovanja so še bila v Mozirju, Zaleu, Zabukovici, katerih se je udeležilo več tisoč ljudi.

Vztrajali bomo pri naših zahtevah, kakor vztraja junaško primorsko ljudstvo

V Trbovljah se je v torek, 23. t. m., zbrala nad tritiščoglava množica delovnega ljudstva. Prišli so delavci, rudarji in kmetje iz okoliških krajev, da skupno izrazijo svoje ogorčenje nad krivičnimi sklepi pariške konference.

»Danes ni leto 1918,« je vzklikala množica, »danes je tu v borbi prekaljeno delovno ljudstvo. Ne damo si vzeti, kar je našega.« Tudi na transparente je ljudstvo zapisalo svoje zahteve: »Zahtevamo pravično rešitev naših zapadnih meja! Zahtevamo svobodo za Trst in Gorjole!«

Množica je ogorčeno protestirala proti nameram onih, ki bi radi spet trgovali z našo zemljo: »Zahtevamo, da se spoštujemo naše velike žrtve, katere smo dali za skupno zavezniško stvar! Živela Sovjetska zveza, resnična zaščitnica naših narodov!«

Ljudstvo je govornike prekinjalo z vzkliki, ki so izražali odločno voljo, vztrajati v borbi za pravično doseganje pravic. Pri tem bomo vztrajali tako žilavo, kakor vztraja junaško primorsko ljudstvo, je ljudstvo zapisalo v resoluciji, katero je poslalo vodji naše delegacije tov. Kardelju.

Veličastno protestno zborovanje v Mariboru

»Povejte zaveznikom, da ne bomo pristali na krivične mirovne sklepe,« je poudarilo na zborovanju 30.000 Mariborčanov

V torek zvečer se je zbralo v Mariboru nad 30.000 ljudi, da odločno manifestirajo svojo borbeno zahtevo, da se ustvarijo takšne meje, ki zmagovalko Jugoslavijo ne bodo žalile.

Ze eno uro pred pričetkom zborovanja so se na Glavni trg pričele zgrinjati množice ljudi iz Maribora in okoliških krajev Ruš, Limbuša, Kamnice, Kungote in drugod. Obsežni Glavni trg se je napolnil ze eno uro pred pričetkom zborovanja, tako da so se po vseh stranskih ulicah ustavljale še nove reke ljudi, ki so nosili zastave in transparente.

Ko je spregovoril sekretar okrožnega odbora OF tov. Potrč, se je utrgal plaz vzklikov, tako da govornika skoraj ni bilo slišati. Med navdušenim pritrjevanjem množice so bile prečitane resolucije, katere je štafeta naslednji dan ponela naši mirovni delegaciji v Ljubljano. Nato so bili izbrani še delegati, ki bodo tov. Kardelju pred odhodom v Pariz osebno izrazili neomajno zaupanje in podporo vsega ljudstva mariborskega okrožja.

Val protestnih zborovanj na Gorenjskem

Na Bledu se je na manifestacijo zbralo prav vse domače prebivalstvo. Poseben poudarek že tako razgibanemu zborovanju je dala prisotnost novinarjev iz Hrvatske, Bosne, Hercegovine in Makedonije, ki potujejo te dni po Sloveniji. Predstavniki makedonskega tiska je z odločnimi besedami povedal, da pomenita Trst in Julijska Krajina za Makedonijo prav tako važno vprašanje, kot za Slovenijo in da so tudi Makedonci sprejeli te sklepe z istim ogorčenjem. Tudi v Makedoniji se zbira ljudstvo na protestnih mitingih in izpoveduje svojo odločnost, da ne bo popustilo od svojih pravic.

Kakor na Bledu so se vršila protestna zborovanja tudi v Kranju, Jesenicah in drugih krajih. Protestnega mitinga na Jesenicah se je udeležilo okrog 4000 ljudi. Z vseh zborovanj so bile poslano resolucije tovarišu Kardelju in mirovni konferenci v Pariz.

Na Dolenjskem se je vršilo doslej nad 200 zborovanj, katerih se je udeležilo okrog 40.000 ljudi

Po vsem novomeškem okrožju so že ves teden množični sestanki, na katerih ljudje protestirajo proti krivičnim sklepom pariške konference, podpisujejo resolucije, naslovljene na tov. Kardelja, na svet zunanjih ministrov, mirovni konferenci v Parizu itd. Posebno razgiban je vse te dni v Beli Krajin in na Kočevskem ter v trebanjskem okraju.

V ponedeljek zvečer so bila zborovanja na Suhorju pri Metliki, v Križevski vasi, Adlešičih, Dragatušu, Zagodu pri Starem trgu, v Kotu-Gorenjci, v Radovci in na Vinici. Na zborovanju v Križevski vasi so ljudje predlagali, da začno pobirati prostovoljne prispevke za primorsko ljudstvo, ki se tako odločno in vztrajno bori za svoje pravice. — V sredo zvečer so bila množična zborovanja v Črnomlju, Metliki, Semlju, Gradcu, katerih so se udeležili tudi prebivalci vseh okoliških vasi.

Edino Jugoslavija more rešiti Trst pred gospodarskim izumiranjem

Današnja obupna ekonomska situacija v Trstu je posledica dejstva, da je Trst odrezan od naravnega jugoslovanskega zaledja in da Zavezniška vojaška uprava ne izpolnjuje obveznosti, določenih s sporazumom Tito—Aleksander

Ekonomska situacija v Trstu se danes več kot eno leto po končani vojni ni prav nič izboljšala, marveč celo občutno poslabšala. Takoj po osvoboditvi je ljudska oblast v Trstu in Julijski Krajini ukrenila vse potrebno za obnovo gospodarstva. V 40 dneh svobode so delavci in kmetje pokazali že vidne uspehe in napredek v obnovi bombardiranih ladjedelnic, stanovanjskih hiš in drugih objektov.

Toda z umikom Jugoslovanske armade in vzpostavitev zavezniške vojaške uprave je bil obnovitvenim naporom delovnega ljudstva Julijske Krajine in Trsta kaj kmalu zadan težak udarec.

Na ultimat zapadnih zaveznikov se je Jugoslovanska armada umaknila, kajti Jugoslavija ni hotela sporadov. V Devinskem gradu je bil podpisan sporazum, ki pa se ga zavezniške okupacijske oblasti niso držale. O tem sporazumu je maršal Tito v svojem razgovoru s predstavniki množičnih organizacij v Dubrovniku dejal tudi naslednje:

»Toda oni so pogazili pogodbo, ki smo jo tedaj sklenili. Sporazumli smo se, da ostanejo v coni A ljudske oblasti, da ostanejo ljudska sodišča, katerih se bodo oni posluževali. Razen tega je bilo s pogodbo določeno, da se v to cono ne sme pustiti niti en Italijan iz Italije, da se ne smejo sprejemati v službo Italijani iz Italije, da se ne smejo na to področje puščati Poljaki. O vsem tem smo se podrobno dogovorili in nato podpisali. Toda oni se tega niso držali.«

Pribiti pa je treba, da se okupacijske oblasti prav tako niso držale tiste točke pogodbe, ki obvezuje obe vojni upravi v coni A in coni B, da skrbita poleg drugega na svojih področjih za obnovo. Od tega od podpisa pogodbe je preteklo več kot eno leto. V tem času je Vojaška uprava JA v coni B zvesto izpolnjevala in izpolnjuje te obveznosti. Veliki uspehi v obnovi idrijskega živorsrebne rudnika, raškega premogovnika itd. več kot zgovorno potrjujejo to našo trditve. Delovnemu ljudstvu cone B je zagotovljeno delo in kruh.

Povsem drugače slika pa nudi današnja ekonomska situacija v Trstu in coni A. Združene jadranske ladjedelnice (Cantieri riuniti dell'Adriatico — CRDA) so pred vojno zaposlovale približno 30 tisoč delavcev, danes pa dela v njenih obratih manj kot 15.000 delavcev. V prihodnjih tednih nameravajo to število znižati še na 7000. Cvetovča črna borza, izredno visoke cene življenjskim potrebščinam na svobodnem trgu, iz dneva v dan rastoča brezposelnost, vse to je privedlo tržaško delovno ljudstvo naravnost v obupen položaj.

Kje so vzroki temu zastoj v obnovi? Kdo je odgovoren za današnje brezposelnost, lakoto in pomanjkanje? Takoj spodbudka je treba ugotoviti, da je zavezniška vojaška uprava tista, ki nosi yso odgovornosti. Čeprav so okupacijske oblasti zgolj začasnega značaja, so vendar odgovorne za red in obnovo v svojem zasedbenem pasu. To svojo odgovornost za red sicer, funkcionarji zavezniške vojaške uprave često kaj radi naglašajo, toda pojmujejo red drugače, kakor ga pojmujejo ljudske množice. Kadar koli so funkcionarji okupacijskih oblasti poudarjali svojo odgovornost, so to storili zgolj zato, da bi opravičili svoje ukrepe proti in ne v korist ljudstva.

Več kot eno leto obstoja zavezniške vojaške uprave je v polni meri pokazalo, da ta uprava ni sposobna rešiti življenjsko perečih vprašanj obnove gospodarstva v Trstu in coni V, niti zagotoviti prebivalstvu delo in kruh.

Glavni vzrok današnjega stanja pa je seveda v prvi vrsti posledica dejstva, da sta Trst in cona A odrezana od naravnega jugoslovanskega zaledja. V svoji izjavi pred posebno komisijo Sveta zunanjih ministrov je pomočnik zunanjega ministra tov. dr. Aleš Bebler posebej poudaril, da pomeni razbijanje gospodarske enotnosti med Trstom in Jugoslavijo obdobje tega mesta na gospodarsko izumiranje.

»Napredek Trsta bi bil zajamčen, ker bi mu gospodarsko življenje v skupnosti z ostalimi deli jugoslovanskega ozemlja zagotovilo dovoljno tržišče, a novi napredek njegovega pristanišča, ne bi iz-

ostal, ker je v interesu Jugoslavije, da favorizira svoje veliko prirodno pristanišče«, je izjavil tov. Bebler, ko je utemeljeval potrebo Trsta, da se priključi k Jugoslaviji.

Prav tako pa je današnje obupno ekonomsko situacijo pripisati dejstvu, da so v Trstu in coni A okupacijske oblasti odvzele oblast ljudstvu. Ni potrebno posebej dokazovati, da je ljudska oblast za časa svojega obstoja storila vse, kar je bilo le mogoče, da spravi v tek in pospeši obnovo. Pri teh naporih je kot znano delovno ljudstvo s tekmovanjem podprlo ljudsko oblast in v kratkem času so se pokazali že lepi uspehi.

Delovno ljudstvo že ves čas vodi uporno borbo za zagotovitev svojega obstanka. Ta borba pa ni nasla razumevanja niti pri zavezniški vojaški upravi, niti pri lastnikih tržaške industrije.

Zastopnikom delovnega ljudstva so industriji vselej zadrževali in še vedno zadržujejo, da jim primanjkuje surovin in da zaradi sedanjega negotovega položaja v Trstu ter stalnih političnih stavk ne morejo prevzeti odgovornosti za izvršitev naročil. Kakor znano, so s temi lažnimi argumenti utemeljevali odklonitev naročila Norveške, ki je hotela v podjetjih Združenih jadranskih ladjedelnic graditi dve prekoceanski ladjici, kar bi zagotovilo delavstvu dve leti dela in zaslužka.

Te trditve tržaških industrijcev ne odgovarjajo resnici. Jugoslovanske oblasti so že večkrat skušale zagotoviti si pri upravi Združenih jadranskih ladjedelnic izvršitev večjih naročil (mostovnih konstrukcij, popravi ladij in podobno). Ta dela bi nedvomno zajamčila delo velikemu številu delavstva. Vendar pa ni uprava Združenih jadranskih ladjedelnic — ne brez razlogov — pokazala pravo nobenega razumevanja za ta jugoslovanska naročila.

Zavezniška vojaška uprava skuša v vprašanih obnovi in zaposlitve ustvariti videz objektivnosti in nesebične skrbi za delavstvo. Ob vseh stavkah, ki jih je delovno ljudstvo Trsta in cone A doslej vodilo v borbi proti fašizmu, je zavezniška vojaška uprava licemerno tožila o izgubi delavskih plač, kar naj bi povzročilo prizadetim delavcem pomanjkanje. Delegacijam brezposelnih delavcev in delavskim materam je zavezniška vojaška uprava vselej zadrževala, da njeni častniki preučujejo ukrepe, ki bodo pripomogli k izboljšanju sedanjega stanja.

Pri vseh dosedanjih odpustih, ki jih je dovolila zavezniška vojaška uprava, je istočasno zagotavljala delavcem, da jih bo zaposlila pri velikih javnih delih. Ko je s svojim ukazom z dne 11. aprila 1946 dovolila zavezniška vojaška uprava odpustitev 10% delavstva in nameščenstva v mesecu aprilu, 5% v maju in nadaljnjih 5% v juniju, je v svojem poročilu o tem odloku objavila naslednje:

»Zavezniška vojaška uprava je sklenila, naj oddelek za javna dela izdela načrte, pri katerih bodo mogli zaposliti večje število delavcev, kot je predvideno, da jih bodo industrijske tvrdke odpustile. Pri izdaji tega ukrepa so upoštevali dejstvo, da bo načrt za takojšnje (podčrtali mi) izvedbo javnih del zaposlil ne samo število delavcev, ki bo ustrezalo številu iz industrije odpuščenih delavcev, ampak tudi odstotek delavcev, ki so sedaj brez dela.«

Ta takojšnja izvedba javnih del pa se vse do danes še ni pričela. Delavci prav dobro poznajo take obljube zavezniške vojaške uprave, saj jim je podobna zagotovila dala ista uprava že v preteklem letu ob prvih množičnih odpustih.

Zaradi neizvajanja javnih del in zastoj v obnovi ter zaradi ponovnih nameravanih odpustov je brezposelnost danes še mnogo bolj akutna kakor pa pred meseci. To je dejstvo, ki ga nihče, še tako »objektivni« opazovalec ne more zanikati.

Čeprav so javna dela, kakor so to graditev, obnova stanovanjskih poslopij in slično, nujna — ne samo zaradi zaposlitve brezposelnega delavstva, marveč tudi za rešitev stanovanjske krize — se do danes niso pričela izvajati in ni zanekrat prav nobenih izglede za bodoče. Zavezniška vojaška uprava se zadovoljuje s tem, da objavlja v svojih listih slike

delavskih stanovanjskih poslopij v Angliji.

Priznati pa je treba, da je zavezniška vojaška uprava pričela izvajati manjša dela (pogodovanje, cestna popravila itd.), čeprav o velikopoteznih javnih delih ni ne duha ne sluha. Toda na ta dela so uvozili iz Italije tuje delavce z namenom razbijanja enotnosti delovnega ljudstva in s tem istočasno odvzeli kruh tistim brezposelnim, ki bi pri teh delih lahko dobili zaslužek.

Pred tedni so častniki zavezniške vojaške uprave tolažili žene desetisočev brezposelnih delavcev, da je danes povsod po svetu težko in da v Ameriki ni nič boljše. Tako so poizkušali odklanjati odgovornost za sedanje pomanjkanje delovnega ljudstva in istočasno nehoti priznati svojo nesposobnost.

Vendar zajec ne tiči v listem grmu, na katerega kaže zavezniška vojaška uprava. Dne 24. septembra 1945 je višji častnik za civilne zadeve ZVU g. polkovnik Bowman izjavil predstavnikom političnih strank, ki obstajajo v Trstu, da »svetovna paroplovba ne rabi večjega števila ladij, kakor jih ima že sedaj na razpolago. Tudi v tržaških ladjedelnicah ni niti misliti več na to, da bi se gradile ladije in ladijske dele. Vsega tega imajo zavezniki sami več kot dovolj. V Italiji in s tega vidika tudi v Trstu, ladjedelniška industrija ne bo mogla računati z ničemer drugim, kakor z deficitom.«

Tako izjavo je podal g. polkovnik Bowman v navalu odkritosrčnosti lansko leto, ko je zavezniška vojaška uprava dovolila odpustiti večje število delavcev in ko je zaradi tega ukrepa stopilo 200.000 ljudi v Trstu in coni A v dvo-dnevno protestno stavko. Strinjamo se z g. polkovnikom Bowmanom, da pomeni izročitev Trsta Italiji popoln propad njegove industrije in ponovno pribijamo, da se bo to zgodilo v vsakem primeru,

če bo razbita gospodarska enotnost med Trstom in Jugoslavijo. Toda, ali je pravično obsoditi Trst na gospodarski propad, njegovo delovno ljudstvo pa na bedo in pomanjkanje, če »imajo zavezniki že več kot dovolj ladij«?

Vse do danes vodi zavezniška vojaška komisija stalni kurz zaviranja obnove in brutalnega ekonomskega pritiska na delavstvo ter se v vsakdanji praksi vestno drži smernic, ki jih je tedaj ukazal podpolkovnik Bowman. Zato onemogoča delavski mladini, da bi se v strokovnih solah izučila za kvalificiranje delavce, zato zavira obnovo z dovoljenjem množičnih odpustov delavstva.

Toda pri vsem tem ima zavezniška vojaška uprava še drug namen. Gre ji predvsem za to, da z odpuščenjem, lakoto in brezposelnostjo zada udarec delavskemu razredu, ki predstavlja najnaprednejšo in najudarnejšo silo ljudstva Julijske Krajine in Trsta. Vendar pa je zgodovina enoletne borbe za svobodo, demokracijo in prikljuitev k Jugoslaviji pokazala, da so ti ukrepi sicer silno otežkočili položaj delovnega ljudstva, niso pa ga mogli streti in prisiliti, da bi od te borbe odstopilo.

Poleg vsega tega se pridružuje tem ukrepom še kampanja za emigracijo tržaškega delavstva, ki jo vodijo gotovi krogi v Trstu z vednostjo in po navodilih zavezniške vojaške uprave. V tej kampanji prednjači gospodarsko informativni list »Il mare«. Namen te kampanje sovpada z množičnimi odpusti: oslabiti borbo tržaškega delovnega ljudstva.

Se enega dejstva ne smemo prezreti. Pri vseh dosedanjih odpustih so bili prizadeti vidnejši antifašisti, dočim importirajo industriji v svoje tvornice elemente iz severne in celo južne Italije. To se je zlasti očitno pokazalo v zadnji stavki, ko so v Trst navozili stavkokaze. Niso redki slučajji, ko uprava Združenih

jadranskih ladjedelnic istočasno odpuščajo domače in nastavlja tuje delavce.

Znano je, da so pred nedavnim lastniki Združenih jadranskih ladjedelnic z izprtem prizadeli 9000 delavcev. Vmes je posegla zavezniška vojaška uprava in zlo nadomestila z novim in še večjim. Res je ukazala ponovno pričeti z delom, toda postavila je podpolkovnika Fodena za pooblaščenega častnika v ladjedelnicah pri Sv. Marku in v Trziču ter ga pooblastila odpustiti in celo aretirati delavce, ki iz katerega koli razloga prekinjajo delo, ali se prekršijo proti »redu in zakonitosti«. S tem zavezniška vojaška uprava ni imela namena pripomoci k obnovi in vzpostavitvi normalno stanje v ladjedelnicah — kakor to trdi v komentarju k temu ukazu — niti ni hotela delavcem zagotoviti dela. Pooblastila podpolkovniku Fodenu ponovno jasno obeluzujejo ves značaj in dejavnost zavezniške vojaške uprave, ki ji vojaška diktatura v ladjedelnicah omogoča še brutalnejši nastop proti delavstvu.

V dneh, ko bo pričela zasedati mirovna konferenca 21 držav, bo morala voditi računa o tej obupni ekonomski stvarnosti. Tisti, ki gledajo na Trst brez predsodkov in sebičnih namenov, bodo morali priznati, da je edina rešitev v upoštevanju neizpodbitno pravičnih zahtev Jugoslavije. Nov jugoslovanski predlog za statut Trsta o svobodnem ozemlju Trsta pod zaščito Varnostnega sveta ni v realni uniji z z Jugoslavijo še vedno zagotavlja ekonomski procvit tega mesta, čeprav ne v taki meri, kakor v slučaju osvojitve prvotnega jugoslovanskega predloga.

Prav tako pa bodo morali ugotoviti, da sedanji pariški predlogi obsojajo Trst na gospodarsko izumiranje, njegovo prebivalstvo pa na še večjo brezposelnost in pomanjkanje.

D. B.

Naše požgane vasi — naše pravične meje

Uničenje gibanja za združitev z Jugoslavijo je namen Zavezniške vojaške uprave v Trstu

piše »France Nouvelle«

Pariz, 24. julija. Dopisnik Tanjuga iz Pariza poroča: Tednik »France Nouvelle« prinaša članek o težkem položaju demokratičnega in antifašističnega prebivalstva Trsta in pravi, da se je današnji nevdržni režim pričel tistega dne, ko je zavezniška vojaška uprava uknila svobodno izvoljene ljudske oblasti in prevzela gospodarsko, sodno in politično oblast v svoje roke. Tednik postavlja vprašanje, kaj vse se je od onega dne — 20. julija 1945. leta — odigralo, kakšna je bila v tej dobi politika zavezniške vojaške uprave in odgovarja:

»Oblasti, ki jih je ljudstvo izvolilo na demokratičen način, so bile razgnane, v veljavo so zopet stopili italijanski fašistični zakoni iz 1943. leta, sindikalne organizacije so bile odstranjene in oskrbovanje prepuščeno neki fašistični organizaciji. Ustavljen je bilo »čiščenje« fašistov in pokazali so skrajno potrpežljivost napram največjim hlapcem Mussolinievega fašizma. Na drugi strani ob-

stoja odkrito sovraštvo napram slovan-skemu prebivalstvu in v splošnem proti vsem demokratičnim pristašem združitve z Jugoslavijo.«

Tednik navaja nasilja civilne policije, mučenja demokratov po zaporih, imena odkritih fašistov v prosvetnih in drugih ustanovah ter pravi:

»Na ta način je postal Trst pribežališče jugoslovanskih in italijanskih fašistov. Tisoči med njimi žive svobodno in nadaljujejo z razdiralnim delom, zavzemajo pomembna mesta na občini, solah, sodiščih, bankah itd.«

Tednik nato poudarja, da so nameni te politike povsem jasni:

»Uničiti gibanje za združitev z Jugoslavijo, uničiti demokratični polet in dati prednost fašizmu.«

Članek se zaključuje z ugotovitvijo, da je danes prebivalstvo Trsta in Julijske Krajine izpostavljeno barbarskemu režimu.

V boju za svobodo, za Jugoslavijo je ljudstvo Julijske Krajine žrtvovalo 42.800 padlih, 7000 težko ranjenih 95.460 zaprtih, interniranih in pregnanih, 19.357 popolnoma in 16.837 deloma požganih domov. Ta veliki delež za svojo svobodo je dala Julijska Krajina kot celota.

Istočasno, ko fašisti trgajo jugoslovanske zastave, jih tržiški delavci ponovno izobešajo

Angleški podpolkovnik Foden je ob prevzemu funkcije upravnika tržiških in tržiških ladjedelnic sporočil delavcem, da morajo odstraniti iz poslopij vse slike in napise. Ker delavci tega niso hoteli storiti, so na ukaz Fodena

odstranili slike in napise gasilci. Tržiški delavci pa so pričeli takoj delati nove napise, v katerih so poudarili svojo željo in voljo po priključitvi k Jugoslaviji.

Ljudstvo cone B manifestira za priključitev celotne Julijske Krajine k Jugoslaviji

Ajdovščina, 24. julija. — Dopisnik Tanjug-a poroča: Zadnje dni so vse hiše in domovi v coni B okrašene z zastavami. Pionirji in mladina stoje z lončki na cestah in pišejo parole: Zivel Kardelj! Zahtevamo pravično rešitev! Čas je, da pridemo od zavezniškega govorjenja na dejanja! Pa ne samo mladina, tudi starejši ljudje pišejo parole. Tako odločno se zavedajo, da je od njihovega dela in volje, ki jo manifestirajo, mnogo odvisno, da so prebivalci iz tolminskega okraja, ki delajo v planinah, prišli iz planin domov, se udeležili množičnih akcij, razobesili zastave, okrasili hiše, nato pa se vrátili zopet na delo v planine.

V nedeljo so se po vseh krajih vršila množična zborovanja, kjer je ljudstvo manifestiralo enotno voljo po priključitvi Primorske s Trstom k Jugoslaviji. V centre okrajev je ljudstvo prišlo z zastavami in transparenti, preplavljeni so bili vsi trgi: Ajdovščina, Tolmin, Herpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Koper, Postojna, Idrija in Gragar. V Idriji in Tolminu, kakor tudi v ostalih krajih je ljudstvo prekinjalo govornike z vzkliki: Zivel maršal!

Buje nočejo v internacionalno cono

Reka, 24. julija. (Tanjug.)

V Bujah je bila v polni dvorani klenarna skupščina Slovansko-italijanske antifašistične unije za okraj Buje.

V vsem okraju, zlasti pa na področju preko katerega bi morala potekati po sklepu Sveta ministrov črta internacionalnega področja, vlada veliko razburjenje. Ljudstvo razpravlja izključno o tem nepravilnem sklepu. Zato je za to skupščino vladalo večje zanimanje kakor za katero koli drugo. Po političnem referatu sekretarja SIAU Antona Pavličiča se je razvila diskusija pri kateri so govorniki poudarjali neuklonljivo željo ljudstva okraja Buje po priključitvi k FLRJ. Ob koncu je prevzel besedo predsednik oblastnega odbora SIAU Josip Šestan, ki je govoril v hrvaščini in italijanščini. Njegov govor je bil čisto prekinjen z burnim ploskanjem in manifestacijami za Jugoslavijo. Predsednik Šestan je dejal, da so zavezniški napisali atlantsko povelje s črtno pismo medtem ko so naši narodi pisali svojo usodo s krvjo, zaradi česar zahtevamo, da spoštujemo njihove pravice. Poudaril je, da internacionalizacija ni v korist niti ljudstvu niti Jugoslaviji. »Namesto, da bi bili mi most prijateljstva med narodi Jugoslavije in Italije, hoteta ustvariti italijanska in mednarodna reakcija med nami razdor.«

Po govoru Josipa Šestana je skupščina poslala mirovni konferenci resolucijo. Prav tako je skupščina z navdušenimi aplaudacijami sprejela pismo naslovljeno na maršala Tita.

Resolucija mirovni konferenci Združenih narodov

Ogorčeni nad nepravilnimi zaključki Sveta ministrov zunanjih zadev v Parizu po katerih se Julijska Krajina deli na dva dela, smo mi kot predstavniki Hrvatov in Italijanov okraja Buje prisiljeni, da znova predložimo svoje dokaze, ki govorijo o tem, da so omenjeni zaključki nepravilni, da se z njimi naše ljudstvo nikoli ne more in nikoli ne bo pomirilo in da

ne bo priznalo nobene rešitve sprejete za zeleno mizo, ki bi odcepila naš okraj od ostale Istre in Jugoslavije. V naši spomenici, ki je bila predložena komisiji, katero je Svet ministrov zunanjih zadev poslal v Julijsko Krajino, smo navedli vse dokaze o pripadnosti našega okraja k Jugoslaviji tako z etničnega, gospodarskega in zemljepisnega stališča. Ljudstvo našega okraja je doprineslo največje nacionalne žrtve v času italijanske okupacije. Odvzeli so mu domačo govorico v vseh šolah in cerkvah, a z odcepitvijo od zaledja — Jugoslavije je bilo tudi gospodarsko uničeno.

Dokler smo se bočili z zavezniški smo čvrsto upali, da bodo našo voljo spoštovali k čemu so se tudi sami zavezniški obvezali s podpisom Atlantskega povelja, ki jamči narodom pravico do samoodločbe.

Proti sklepu Sveta ministrov zunanjih zadev v Parizu tudi mi najenergičneje protestiramo v imenu vsega ljudstva tega okraja in smo odločeni, da nadaljujemo borbo z ostalimi brati v Jugoslaviji do končne zagotovitve naših pravic, t. j. da se vsa Julijska Krajina s Trstom priključi k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Prepričani smo, da bodo v tej borbi na naši strani vsi jugoslovanski narodi, Sovjetska zveza, kakor tudi vsi napredni demokratični narodi sveta. Zahtevamo od mirovne konference, da ne sprejme nepravilnih sklepov Sveta ministrov iz sledečih razlogov: Okraj Buje tvori s ostalim delom Julijske Krajine s svojega etničnega, zemljepisnega in gospodarskega stališča, eno celoto, ki je nedeljiv del Jugoslavije; Hrvati okraja Buje so se tudi v času italijanske vlade borili za Jugoslavijo in doprinesli ogromne žrtve v deportacijah, pretepanju in zaporih. V teku narodnoosvobodilne borbe so se vsi Hrvati in ogromna večina Italijanov tega okraja dvignili, da se z orožjem v roki bore za svojo osebnost in priključitev k Jugoslaviji; vsi Hrvati in Italijani tega okraja izražajo najodločnejšo voljo in željo za končno priključitev k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Delavci demonstrirajo pred tržaško pošto

Civilna policija tudi tokrat ni hotela intervenirati

Trst, 24. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Na tržaški glavni pošti odgovorni uradniki nočejo sprejemati brzojavk, ki jih antifašistično ljudstvo Trsta pošilja antifašističnim organizacijam in njihovim voditeljem. V zadnjem času odbija tržaška pošta brzojavke, namenjene maršalu Titu, podpredsedniku vlade FLRJ Edv. Kardelju, Komunistične partije Francije in Svetovni sindikalni federaciji. Ljudstvo izraža v brzojavkah svojo zahvalo za izjave maršala Tita in tov. Edvarda Kardelja v pogledu Julijske Krajine in se zahvaljuje Komunistični partiji Francije za stališče, ki ga je zavzela v tem vprašanju.

Včeraj dopoldne so tržaški delavci hoteli poslati brzojavko Svetovni sindikalni federaciji z zahvalo za materialno in moralno pomoč, ki jo je delavstvo demokratičnih dežel nudilo tržaškim delavcem med 12dnevno stavko. Na glavni pošti pa so jim odgovorili, da brzojavke ne sprejemajo, če nima tovarniškega pečata. Delavci naj bi torej šli prosit g. Cosulich, da bi jim dal na brzojavko svoj pečat. Večjega absurda si delavci ne morejo zamisljati.

Popoldne so odšli delavci pred po-

stojne glavne pošte, kjer so glasno protestirali proti takim postopanjem poštne uprave, ki je še vedno v rokah fašistov.

Izredno sodišče v Trstu oprostilo znanega fašista

Trst, 24. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: »Il Corriere di Trieste«, glasilo neodvisnih demokratov, prinaša članek pod naslovom »Povratek Cocciani-jeva v zvezi z oprostitvijo bivšega fašističnega prefekta v Trstu, glavnega nacističnega kolaboracionista, v katerem piše med drugim:

Oprostitev visokega oficirja italijanske kronte, narodnega svetnika fašistične korporacije zbornice, nacionalista, fašista pred pohodom na Rim, prof. Bruna Cocciani-ja, glavnega sodelavca nemških okupatorjev, je žalitev demokracije. To približuje, čeprav javni tožilec trdi, da bo stvar tekla pred kasacijskim sodiščem.

Toda nekaj je zelo jasno: povratek tega in drugih Coccani-jev nas iskreno žalosti zaradi demokratične Italije, vendar pa razkrinkuje, osvetljuje in pojasnjuje domače razmere.«

Zaledje si je v stoletjih ustvarilo tržaško luko kot svoj naravni izhod na morje - to zaledje zahteva Trst zase

Zgodovina Trsta nam jasno prča, da je to največje pristanišče na vzhodni jadranski obali nastalo in se gospodarsko razvijalo v najtesnejši naslonitvi na svoje severno in severovzhodno zaledje, zlasti v naslonitvi na slovenske in hrvaške pokrajine. Ko je leta 1809. Napoleon zasedel naše dežele, jih je združil v samostojno upravno enoto pod imenom Ilirske province. Upravno središče teh pokrajin je bila Ljubljana, njihov gospodarski vozpel pa Trst. Značilno je, da se je zapadna meja Ilirije skoraj popolnoma skladala s slovensko-italijansko etnično mejo. To mejo, ki je Trst združevala z njegovim naravnim zaledjem, so Napoleonu narekovali čisto praktični ekonomski in geopolitični razlogi.

Po skupni zavezniški zmagi, za katero je dalo ljudstvo Julijske Krajine nad 42.000 življenj, pa hočejo zapadni zaveznički, med njimi tudi predstavniki Francije, odtrgati Trst od njegovega zaledja ter nad 60.000 Slovencev ponovno dati premagani Italiji.

V razgovorih s predstavniki množičnih organizacij v Dubrovniku je maršal Tito poudaril, da se bo prijateljstvo Francije in jugoslovanskih narodov moralo izkazati na mirovni konferenci pri vprašanju Trsta in Julijske Krajine. Ali bo sodobna Francija, ki jo veže na nas v dveh vojnah prekaljeno prijateljstvo, za tako očitna ekonomska, geopolitična in etnična dejstva pokazala manj razumevanja, kot pa ga je pokazalo pred 140 leti Napoleonovo cesarstvo?

Postopanje civilne policije s tujimi novinarji v Trstu

Trst, 24. julija. V nedeljo zjutraj se je vozil dopisnik »Primorskega dnevnika« v spremstvu dopisnika »Tanjuga« in dopisnika »Citè Soir« g. Mareta s soprogo v črnem avtomobilu, tipa »Fiat 1500«, s tablo SP iz Trsta proti Tržiču. Policijska straža na bloku pri Barkovljah avtomobila ni ustavila, čeprav se je javil s signalom. Pač pa je poslala za njim dva policista na motorju, ki sta dohitela vozilo pri Griljanu, zahtevala dokumente avtomobila, jih vtaknila v žep in zahtevala, da se avto vrne na stražnico bloka. En policist ga je spremljal na motorju spredaj, drugi pa zadaj. Francoski novinar je oba slikal iz avtomobila. Ko se je avto ustavil na stražnici v Barkovljah, je priskočil eden od policistov, zahteval od novinarja fotoaparata in ga takoj izrgal iz njegovih rok, preden je ta sploh mogel odgovoriti. G. Maret pa aparat ni hotel izpustiti ter je dopovedoval policistu, da ima kot novinar pravico, da fotografira ter mu ponuja svoje dokumente. Policist dokumentov ni hotel pogledati in je potegnil samokres, ga naperil v novinarja ter ga tako z grožnjo prisilil, da je izročil aparat.

Vse novinarje z avtom in šoferjem so odvedli na kvesturo, od koder so jih izpustili po enournem čakanju in zasliševanju pri inspektorju Pisciotta. Značilno je, da je hotel policist, ki je zaplenil aparat, na vsak način pred njegovo vrnitvijo uničiti ali zapleniti film in mu je inspektor, ki je medtem videl dokumente aretiranih, moral dvakrat zabiti, da tega ne sme napraviti. Oba francoska gosta sta se ogorčeno zrazila, da takega postopanja še nista doživela.

Odpuščeni iz službe, ker so antifašisti

Trst, 24. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Okrajni guverner za Kanalsko je odpustil iz službe na občini Milana Košir in Elviro Košir z utemeljitvijo, da ne moreta biti zaposlena pri ZVU, ker sta člana antifašistične organizacije. Iz službe so odpustili tudi tovarišico Antonijo Bertot, ki je bila zaposlena pri okrajnem uradu za delo. Vse tri so nadomestili z belogardističnimi elementi.

Nova preganjanja in aretacije koroških Slovencev

Celovec, 24. julija. V zadnjem mesecu so angleške zasedbene oblasti skupaj z avstrijskimi orožniki in pod vodstvom nekega Franceta Mesariča, ki je med vojno služil pri gestapu v Mariboru in je ob prevratu zbežal na Koroško, aretirale 20 zavedanih koroških Slovencev, ki so se v času vojne izkazali kot neustrašeni borci proti nacifašizmu. V Podjunu so bili aretirani gostilničar in trgovec Stefan Rižner z ženo Ljudmila in sinom Bogomirjem ter občinski svetnik Jurij Pečnik s sinom Janezom. Pečnik Janez se je boril nad leto dni v koroških partizanskih odredih v Skočjanu so aretirali ključavničarja Adolfa Murna in njegovo ženo Elo. V Gosli vasi je bil aretiran Ivan Krainer, v Homcu pri Dobri vasi Friderik Telavec s sinom Friderikom in hčerko Pavlo. V Sinči vasi pa sekretar Bratovske skladišnice za velkovoški kraj Sebastijan Plajberšnik. V vasi Šmihel pri Pliberku je bila aretirana 45letna delavka Kristina Zaluberska, v Dvoru pri Pliberku pa posestnik Franc Kristof s sinovoma Alojzjem in Gregorjem ter hčerko Elizabeto.

Največje razburjenje je med ljudstvom povzročila aretacija Fera Elizabete in njenega moža Leonarda ter 17letne Stefke Podoisteršek, ki je bivala pri njima. Fera Elizabeta ima že čez 60

let. Med vojno so jo nacifašisti zaprli, ker ni hotela govoriti nemško in je bila vedno odločna protihitlerjanka. Njen mož je star že nad 70 let.

Istočasno z aretacijami so oblasti povsod izvršile tudi preiskavo in pri Rižnerju, Murnu, Pečniku in Peri pobrale vse. Rižnerjevo trgovino so popolnoma izropali in odpeljali iz nje celo oropje.

Na Koroškem je zaradi teh aretacij zavladalo veliko razburjenje. Dejstvo, da angleška policija skupaj s belogardisti in bivšimi gestapovci ter avstrijskimi orožniki aretirajo zavedne Korošce, nam potrjuje, da uživajo nacifašisti na Koroškem večjo zaščito kot demokratično slovensko prebivalstvo.

Značilno je tudi to, da so imeli pobegli belogardisti pred kratkim v Velikovecu zborovanje, na katerem so zahtevali od britanskih zasedbenih oblasti, da jih oborože.

Vsi dogodki zadnjega meseca kažejo, da stoji Koroška pred novim valom najhujših preganjanj koroških Slovencev.

Slovensko ljudstvo na Koroškem je sprito brezpravnosti, v kateri se nahaja, še bolj upravičeno zahtevati čim prejšnjo priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji, da se končno reši preganjanj in zaživi človeka vredno življenje v svobodni državi.

...Oni so pogazili pogodbo, ki smo jo tedaj sklenili. Sporazumeli smo se, da ostanejo v coni A ljudske oblasti, da ostanejo ljudska sodišča, katerih se bodo oni posluževali. Razen tega je bilo s pogodbo določeno, da se v to cono ne sme pustiti niti en Italijan iz Italije, da se ne smejo sprejemati v službo Italijani iz Italije, da se ne smejo na to področje puščati Poljaki. O vsem tem smo se podrobno dogovorili in nato podpisali. Toda oni se tega niso držali...

TITO

**Izjava predsednika Vseslovanskega komiteta v Moskvi
generallajtnanta Gundorova**

**Medtem, ko nekatere države še
vedno trpijo zaradi posledic vojne
in nezadostne organizacije, se Ju-
goslavija izredno hitro obnavlja**

Beograd, 24. julija (Tanjug). Po zaključku dela organizacijskega komiteja za sklicanje slovanskega kongresa, ki se je v zadnjih dneh sestel v Beogradu, je predsednik Vseslovanskega komiteja v Moskvi generallajtnant Aleksander Gundorov obiskal Mladinsko progno Brčko-Banovići ter si ogledal dela vzdolj proge.

Včeraj zjutraj je generallajtnant Gundorov v spremstvu člana Prezidija Vseslovanskega komiteja Timoteja Gorunova zapustil našo državo.

Sovjetska gosta so pospremili na letališče in se od njih poslovili v imenu Slovanskega komiteja v Beogradu predsednik dr. Stevan Jakovljević, podpredsednik generallajtnant Sava Orović, sekretar Radovan Lić ter član Slovanskega komiteja Českoslovaške Julij Horvat.

Pred odhodom iz Beograda je predsednik Vseslovanskega komiteja v Moskvi Aleksander Gundorov dal sodelavcem Tanjuga naslednjo izjavo:

»Ko zapuščem Jugoslavijo, bi rad predvsem izrazil našo najtoplejšo zahvalo vladi Jugoslavije, ker je dala možnost, da se sestane organizacijski komitej za sklicanje slovanskega kongresa v Beogradu in ker je dala prislanek, da se vrši sam slovanski kongres v Beogradu. Odložili smo, da naj se vrši slovanski kongres v glavnem mestu Jugoslavije, in upamo, da bo ta kongres potekel v najtoplejšem, priršenem in prijateljskem ozračju. Jugoslavija ni izbrana slučajno kot država, v kateri naj bi se vršil slovanski kongres. Jugoslavija je država, v kateri je prišlo prijateljstvo in bratstvo slovanskih narodov, po čemer stremi naša organizacija, do zelo visoke stopnje. To bratstvo slovanskih narodov v Jugoslaviji se izraža izredno močno in se ni manifestiralo samo za časa osvobodilne vojne, ampak tudi po njej, za časa mirne obnove in izgradnje dežele.

Medtem ko nekatere države v Evropi še vedno trpijo zaradi posledic vojne in nezadostne organizacije — ali pa celo nazadujejo — vidimo v Jugoslaviji izredno hitro obnovo in resno izgradnjo. To zahteva mnogo znanja in dobro organizacijo. Pri tem delu kažejo ljudske oblasti nove Jugoslavije polno iniciativno in ustvarjalni duh.

Polet in junarstvo, ki so ju pokazali narodi Jugoslavije med narodno osvobodilno borbo, se čuti tudi danes pri delu vseh njenih narodov pri obnovi dežele. Imeli smo priliko, da se o tem prepričamo, zlasti, ko smo obiskali delo na enem izmed največjih podvigov Ljudske mladine Jugoslavije, delo pri grad-

nji Mladinske proge Brčko-Banovići. Tu se na najjasnejši način prikazuje veliki organizacijski duh vaše mladine. Ta organizacijski duh se ne izraža samo v besedah, ampak v koristni praktični dejavnosti. Pri teh velikih delih smo videli mladino vseh narodov Jugoslavije, kakor tudi mladino ostalih slovanskih narodov, videli smo, kako so se z navdušenjem lotili velikega in težkega dela in kako je to navdušenje obljelo tudi mladino v sosednih državah. Pri gradnji Mladinske proge smo videli mladinske delovne brigade Českoslovaške, Grčije, Albanije in Madžarske. Videli smo tudi navdušeno mladino, ki je vključena v delovno brigado Julijske krajine in Trsta.

Dejstvo, da je delovno navdušenje pri skupnem delu ob gradnji Mladinske proge v Jugoslaviji zajelo ne samo mladino slovanskih narodov, ampak tudi mladino ostalih sosednih držav, dokazuje, da bratstvo in enotnost slovanskih narodov ne pomenita izločanje iz kroga ostalih demokratičnih držav, ampak da — nasprotno — to stremi po splošnem cilju demokratičnih in svobodoljubnih narodov. Prepričani smo, da bo to delovno navdušenje mladine slovanskih in sosednih držav doprinešlo, da se prijateljstvo vseh teh narodov še bolj utrdi, tako da bi svobodoljubni narodi s skupnimi naporimi obvladali vse zapreke.

Ob priliki obiska na Mladinski progno smo na enem izmed velikih objektov na tej progno prečitali tudi naslednje geslo:

»Ni zapreke, ki je ne bi mogli premagati! Res ni zapreke, ki je slovanski in drugi svobodoljubni narodi s skupnim prizadevanjem ne bi mogli premagati. Med obiskom na Mladinski progno smo videli odlično organiziran kolektiv delavcev, tehnikov in inženirjev, ki s ponosom in navdušenjem opravljajo svoj posel izgradnje veličastnega dela mladine Jugoslavije. Pri sami mladini se kaže sijajen organizatoričen duh. Komandant brigad, njihovi pomočniki in oni, ki delujejo na kulturno-prosvetnem in ekonomskem področju, predstavljajo bodoče organizatorje na področju proizvodnje naše dežele in njenega procveta. Dobili smo splošen vtis, da bodo organizacija, ki se je razvila v teku tega dela, in pridobljena izkustva pri tem poslu koristno služila za nadaljnjo izgradnjo ne samo Jugoslavije in ostalih slovanskih držav, ampak tudi za izgradnjo držav drugih svobodoljubnih narodov. O tem smo trdno prepričani,« je zaključil svojo izjavo generallajtnant Gundorov.

**Zakonodajna odbora obeh zbornic Ljudske
skupščine sta sprejela zakon o potrditvi,
izpremembah in dopolnitvah zakona
o reguliranju predvojnih obveznosti**

Beograd, 24. julija (Tanjug). Zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ sta imela včeraj popoldne ob 17. uri sejo, na katerih sta sprejela zakon o potrditvi, izpremembah in dopolnitvah zakona o reguliranju predvojnih obveznosti. Po obrazložitvi tega zakona, ki ga je podal vladin poverjenik Slavko Kukić, sta oba zakonodajna odbora sprejela omenjeni zakon soglasno in brez izpremenb.

Uradni list FLRJ št. 59

Beograd, 24. julija (Tanjug). Uradni list FLRJ št. 59 od 23. julija 1946 objavlja:

- Osnovni zakon o zadrugah;
- zakon o Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ;
- zakon o Jugoslovanskem Rdečem križu;
- zakon o splošni pomilostitvi krivcev glede na uredbo o odkupu kmetijskih proizvodov;
- zakon o potrditvi, izpremembah in dopolnitvah zakona o kaznivih dejanjih proti narodu in državi, od 15. avg. 1945;
- zakon o določanju podjetij splošno državnega pomena s seznamom podjetij;
- odredbo o izpremembi predpisov glede prometnega davka;
- odredbo o načinu izvrševanja izpranja zlata iz zlatorskih rek.

**Predstavniki Vseslovanskega
komiteta so preživeli dva dni
na mladinski progno**

Brčko, 23. julija. (Tanjug.) Mladinsko progno so obiskali: predsednik Vseslovanskega komiteja generallajtnant Aleksander Gundorov, predstavnik beloruskega naroda akademik Gordunov, generalmajor JA Božidar Maslarić in predstavniki Českoslovaške, madžarske, grške in tržaške brigade. Na vseh sestankih z našimi in inozemskimi mladinci so imeli govore o prijateljstvu slovanskih narodov in o njegovem pomenu za ohranitev miru na svetu. Povsod se je manifestiralo bratstvo slovanskih narodov.

Generalmajor JA Božidar Maslarić je imel ob priliki obhoda bolgarske mladinske delovne brigade govor, v katerem je rekel: »Tukaj na Mladinski progno se je sestala vsa svobodoljubna mladina. Vsi skupaj morate negovati medsebojno solidarnost vseh svobodoljubnih narodov ne glede na narodnost, ker ni antisofistični predstavljamo progresivno jedro, ki naj zadušiti vse reakcionarne sile. Zaradi tega so prišli k vam predstavniki ruskega, beloruskega, Českoslovaškega in bolgarskega naroda.«

Ko se je obrnil na madžarsko brigado, je rekel:

»To, kar ste tukaj videli — je zmaga

naše ljudske demokracije, to izkustvo morate vi tovariši Madžari prenesti v Madžarsko in da se z vsemi silami borite za utrditev madžarske demokracije.«

Ko je generallajtnant Gundorov govoril o slovanski vzajemnosti pred bolgarsko brigado, je rekel: »Ustanovili smo Vseslovanski komitej in slovanske komiteje zato, da se skupaj z ostalimi narodi borimo proti fašizmu.«

Mladina je poslušala besede predstavnika beloruskega naroda akademika Gordunova z veliko pozornostjo.

Mihailo Svabić, pomočnik načelnika uprave za gradnjo Mladinske proge, je v svojem govoru rekel: »V imenu mladine se zahvaljujem članom Vseslovanskega komiteja. Prihod naših dragih gostov nam bo vtil še več moči, da izvršimo dela na gradnji Mladinske proge, ki veže ne samo Brčko z Vojvodino in Bosno, temveč tudi srca mladine od Varšave do Aten v polno, krepko in nezlomljivo pest, (katera bo lahko vedno razbila načrte reakcije. Z gradnjo Mladinske proge gradimo našo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Čeprav smo dosedaj napravili že veliko delo, stoji pred nami še vedno nove naloge. Ni prepreke, ki je ne bi mogli obvladati!«

**ZAKON
o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona
o delavskih zaupnikih**

V »Uradnem listu FLRJ« št. 58 je bil objavljen zakon o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o delavskih zaupnikih z dne 23. julija 1945, in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delavskih zaupnikih z dne 26. okt. 1945. Novi zakon potrjuje zakon o delavskih

zaupnikih z dne 23. julija 1945. in zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o delavskih zaupnikih z dne 26. oktobra 1945, s spremembami in dopolnitvami, obseženimi v novem zakonu, tako da se njuno spremenjeno in prečiščeno besedilo glasi:

Zakon o delavskih zaupnikih

1. člen

V vseh zasebnih, zadrugh in državnih podjetjih in ustanovah, v državnih uradih in v zasebnih, zadrugh in javnih organizacijah, v katerih je zaposlenih najmanj pet delavcev, nameščenecv in uslužbenecv (delavski zaupniki).

2. člen

Delavski zaupniki so predstavniki delavcev, nameščenecv in uslužbenecv v podjetju, uradu, ustanovi ali organizaciji.

Zaupniki opravljajo naloge, predpisane s tem zakonom, pri čemr sodelujejo z državnimi organi, s sindikati delavcev in nameščenecv in z lastniki oziroma z upravami in vodji podjetij, uradov, ustanov in organizacij.

3. člen

Naloge delavskih zaupnikov so:

1. da delujejo za zaščito socialnih, gospodarskih in kulturnih interesov delavcev, nameščenecv in uslužbenecv;
2. da pomagajo pri pospeševanju dela in delovne discipline v podjetjih, uradih, ustanovah in organizacijah;
3. da kontrolirajo proizvodnjo in izvajanje načrta v vseh podjetjih razen v vojaških podjetjih oziroma v zasebnih podjetjih ali delih zasebnih podjetij, ki delajo izključno za vojsko;
4. da pomagajo pristojnim organom pri kontroli izpolnjevanja zakonov, uredb, odredb, pravilnikov in odločb državnih organov.

Med dolžnosti delavskih zaupnikov spada zlasti:

- a) socialno področje:
 1. da sporazumno s sindikalnimi organizacijami posredujejo v pogajanjih pri pripravi in sklepanju kolektivnih delovnih pogodb in nadzorujejo njihovo izpolnjevanje;
 2. da obvezno posredujejo pri odstranjevanju ali sporazumnem reševanju vseh sporov, nastalih iz delovnih odnosov;
 3. da skupaj s sindikalnimi organizacijami in delodajalci sodelujejo pri določanju norm, akordnih tarif, povprečnih in minimalnih zaslužkov, kolikor niso urejeni s kolektivno pogodbo in kontrolirajo njihovo uporabo;
 4. da se trudijo za strogo izvajanje vseh ukrepov, ki so predpisani po pristojnih organih za zaščito delavcev in vajencev glede delovnega časa in odmora, zdravlja, življenja in socialnega zavarovanja, kakor tudi da se pristojni organi obveščajo in podpirajo v vseh vprašanjih, ki se nanašajo na uprabo zakonitih predpisov o zaščiti delavcev;
 5. da upravi podjetja dajejo svoje mnenje glede sprejemanja in odpuščanja delavcev in nameščenecv in vodijo razvid o nesrečah v podjetju in o tem redno poročajo pristojnim organom;
 6. da sodelujejo pri upravi delavskih, nameščenecv in uslužbenecv ustanov svojega podjetja, urada, ustanove ali organizacije, pri upravi delavskih stanovanj, otroških zavetišč, kuhinj itd.;
 7. da delavce, vajence, nameščenecv in uslužbenecv spodbujajo k strokovnemu izobraževanju in izpopolnjevanju;
- b) gospodarsko področje:
 1. da skupno s sindikalno organizacijo, upravo oziroma vodji podjetja urada, ustanove ali organizacije in s pristojnimi organi razvijajo delovni polet, dvigajo delovno disciplino in vodijo borbo zoper sabotažo;
 2. da sodehejuje na gospodarskem polju in pri praktičnem izkoriščanju rezultatov, doseženih z izvajanjem odloka o enotnem računovodstvu, da bi se pospešila proizvodnja;
 3. da pri delavcih, nameščenecv in uslužbenecv razvijajo smisel za racionalno delo v podjetju, uradu, ustanovi ali organizaciji in da na sestankih delavcev, nameščenecv in uslužbenecv razpravljajo o nedostatkih in težavah, ki ovirajo uspešno proizvodnjo, da predlagajo ukrepe za njihovo odstranitev in da skupno s sindikalnimi organizacijami organizira-

jo tekmovanje za izboljšanje delovnih metod, povečanja produktivnosti dela, izpolnjevanja, proizvodnih nalog in maksimalnega izkoriščanja zmogljivosti podjetja.

4. člen

Volitve delavskih zaupnikov se vršijo z neposredni tajnim glasovanjem po kandidatih listah (proporcionalni sistem).

Aktivno volilno pravico imajo delavci, vajenci, nameščenici in uslužbeneci obeh spolov, ki so ob času volitve zaposleni v podjetju, uradu, ustanovi ali organizaciji.

Pasivno volilno pravico imajo ob pogoj, če uživajo politične in državljanske pravice, vsi volivci, ki so dopolnili 18 let starosti.

5. člen

Volitve delavskih zaupnikov vodijo volilni odbori redno v mesecu maju vsakega leta. Pri sezonskih podjetjih in podjetjih, uradih, ustanovah in organizacijah, ki začnejo z delom po tem mesecu, se smejo volitve delavskih zaupnikov vršiti tudi pozneje.

Volilni odbor sestavljajo delavski zaupniki, ki jim je potekel mandat.

Volilni odbor mora imeti najmanj tri člane. Če se volilni odbor ne more sestaviti zato, ker delavci, nameščenici in uslužbeneci prej niso volili zaupnikov, ali zato, ker je mandat prenehal vsem zaupnikom, ozir. zato, ker so v podjetju, uradu, ustanovi ali organizaciji manj kot trije zaupniki, določi oziroma dopolni okolišnji ljudski odbor na predlog sindikalne organizacije volilni odbor izmed delavcev, nameščenecv in uslužbenecv zadevnega podjetja, urada, ustanove ali organizacije.

Predlagatelji sprejete kandidatne liste smejo v volilni odbor odrediti svojega predstavnika in njegovega namestnika, kar se mora naznačiti na kandidatni listi. Predstavniki kandidatnih list oziroma njihovi namestniki imajo pravico prisostvovati delu volilnega odbora.

6. člen

Mandat delavskih zaupnikov traja eno leto oziroma do naslednjega rednega volilnega roka.

Pred potekom enega leta lahko mandat delavskega zaupnika preneha v naslednjih primerih:

1. z ostavko;
 2. z izstopom iz podjetja;
 3. z odpoklicem, če se na zboru za to izjavi večina delavcev, nameščenecv in uslužbenecv, zaposlenih v podjetju, oziroma uradu, ustanovi ali organizaciji;
 4. z izgubo političnih ali državljskih pravic ali z obsodbo za nečastno dejanje.
- Prazna mesta se morajo dopolniti izmed izvoljenih namestnikov.

7. člen

Število delavskih zaupnikov in njihovih namestnikov se določi po številu delavcev, zaposlenih v podjetju. Če je v podjetju zaposlenih

- od 5 do 20 delavcev, se voli 1 zaupnik, od 21 do 50 delavcev se voli 3 zaupniki, od 51 do 100 delavcev se voli 4 zaupniki, od 101 do 150 delavcev se voli 5 zaupnikov, od 151 do 250 delavcev, se voli 6 zaupnikov; če pa je zaposlenih več kakor 250 delavcev, pa se za vsakih nadaljnjih 100 delavcev voli še po en zaupnik, toda z omejitvijo, da v enem podjetju ne more biti izvoljenih več kakor 20 zaupnikov.

Če podjetje sestoji iz več samostojnih oddelkov, sme vsak oddelek voliti delavske zaupnike, toda skupno število teh zaupnikov ne sme biti večje od števila delavskih zaupnikov, določenega v prejšnjem odstavku za zadevno podjetje.

Če ima podjetje na raznih krajih svoje naprave z najmanj 5 delavci, se delavski zaupniki volijo za vsako izmed teh naprav.

V podjetjih, v katerih se število zaposlenih delavcev in nameščenecv po volitvah delavskih zaupnikov poveča za toliko, da bi se po prvem odstavku tega člena mogel izvoliti še en delavski zaupnik ali več zaupnikov, se smejo na zahtevo sindikalne organizacije vršiti dopolnilne volitve.

Predpisi tega člena se ustrezno uporabljajo tudi za nameščenecv in uslužbenecv oziroma za urade, ustanove in organizacije.

8. člen

V podjetjih, uradih, ustanovah in organizacijah, v katerih je zaposlenih več kakor 100 delavcev, morajo delavski zaupniki imeti poslovnik za svoje delo.

Delavski zaupniki morajo po navodilu, ki ga predpiše ministrstvo za delo ljudske republike, pisмено poročati o svojem delu.

9. člen

Delavski zaupniki ne prejemajo za opravljanje svojih nalog po predpisih tega zakona nobene nagrade.

Če so delavski zaupniki primorani opravljati kake poverjene jim naloge med njihovim delovnim časom, velja, kakor da so ta čas porabili na svojem rednem poslu. Pri akordnih delavcih pa se čas, porabljen za naloge delavskega zaupnika, obračuna v sorazmerju z njihovim povprečnim normalnim zaslužkom.

10. člen

Delodajalec ne sme odpustiti delavskega zaupnika zaradi opravljanja njegove zaupniške dolžnosti.

11. člen

Delodajalci oziroma njihovi predstavniki, zastopniki in upravniki, ki ovirajo delavske zaupnike v opravljanju njihovih dolžnosti (3. člen) ali se pregrešijo zoper določbe 9. in 10. člena tega zakona, kakor tudi tisti, ki preprečujejo članom volilnih odborov opravljanje njihove dolžnosti, se kaznujejo po teži dejanja:

1. z opominom, ki se na stroške krivca objavi v dnevnem časopisu;
2. z denarno kaznijo do 5000 din;
3. s prisilnim delom brez odvzema prostosti do 3 mesecev.

Kazen po 3. točki se sme izreči bodisi sama bodisi skupaj s kaznijo iz 2. točke, če je delodajalec proti delavskemu zaupniku ravnal s posebno brezobzirnostjo.

Pri odmerjanju kazni se kot posebno obteževalne okoliščine štejejo hudobni namen, družbena pokvarjenost krivca in povrat.

Če delodajalec ni fizična oseba, se kaznujejo odgovorni vodja ali odgovorni člani uprave pravne osebe, razen če dokažejo, da je bilo dejanje storjeno brez njegove vednosti oziroma pozneje odobrite.

Če se od obsojenca ne more izterjati izrečena denarna kazen, se ta kazen spremeni v kazen prisilnega dela, računajoč za vsakih 50 dinarjev po en dan prisilnega dela, toda z omejitvijo, da ta kazen ne more biti večja od treh mesecev prisilnega dela brez odvzema prostosti.

Če se izrečena denarna kazen ne more izterjati od odgovornega vodje oziroma od člana uprave pravne osebe, je za denarno kazen odgovorna pravna oseba.

12. člen

Za postopek o dejanjih iz prejšnjega člena so pristojna okrajna sodišča.

13. člen

Minister za delo FLRJ je pooblaščen, da predpiše navodila za izvajanje tega zakona in pravilnik o volitvah delavskih zaupnikov.

14. člen

Ta zakon velja od dne objave v »Uradnem listu federativne ljudske republike Jugoslavije«.

»Uradnem listu Federativne ljudske republike U. št. 355 Beograd, 16. jul. 1946

**Prezidij Ljudske skupščine
Federativne ljudske republike
Jugoslavije**

Sekretar Predsednik
Mile Perunić i. r. dr. Ivan Ribar i. r.

**Dovršenih je 24 kilometrov
Mladinske proge**

Brčko, 22. julija. (Tanjug.) Včeraj okoli 16.30 je privozil prvi vlak v Bi-jelo, ki je oddaljena 24 km od Brčkega. Pri postavljanju tirnice so delale brigade: Podrinska, sremska, petanj-ska, novosadska, karlovska in dve čet-niške brigade. Pesek je posipavala šest dalmatinska brigada. Dela je vodil ing. Kokanović. Mladina je vložila vse sile, da bi bilo to delo izvršeno v predvidenem času in to ji je tudi uspelo. Najboljši uspeh je dosegla podrinska brigada, ki je postavila v teku enega dne 500 m tira. Najboljši povprečni uspeh je dosegla druga vojvodinska brigada, ki je položila v 1 uri povprečno 107 m tira. Delali so podnevi in ponoči.

Ta nov delovni podvig so proslavili na zelo svečan način. Na proslavi se je zbralo več delovnih brigad in množica prebivalstva.

Na svečanosti so bili prisotni predsednik Vseslovanskega komiteta v

Moskvi generallajtnant Gundurov, generalmajor Božidar Maslarić, podpredsednik Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ, predsednik Slovanskega komiteja v Sofiji Nikola Lankov in predstavnik Slovanskega komiteja v Pragi in Bratislavi Julij Horvat in Mesner. V imenu zvezne vlade je prisostvoval minister za promet Todor Vujanović.

Vrtanje predora št. 2

Brčko, 24. julija. (Tanjug.) V nedeljo popoldne so od obeh strani predora prišli skupaj mladinci, ki so prevrtali spodnji podkop predora št. 2, katerega dolžina znaša 85 m.

Z vrtanjem predora so pričeli 13. junija. Teren je bil sestavljen izključno iz kamenja. Vrtanje predora je pričela četa zajčarske brigade s pomočjo 14 kvali-

ficiranih delavcev-minerjev. Pri prekopavanju podkopa so sodelovali mladinci, posebno pa Boža Stojanović, Radko Blagojević in Mića Vasić, kot kvalificirani delavci-minerji pa Osman Kolić, Petar Goslović in Buda Kosović.

Pri vrtanju tega predora je mladina delala 5750 delovnih ur, strokovni minerji 4726 in ostali delavci 592 delovnih ur.

Ob priliki tega uspeha se je vršil mali miting, katerega so se udeležili poleg zveznega ministra za promet Todorja Vujanovića in drugih zastopnikov oblasti tudi predsednik Vseslovanskega komiteja Aleksander Gundorov, generalmajor Božidar Maslarić, predstavnik beloruskega naroda akademik Gordunov ter predstavniki Vseslovanskega komiteja iz Prage in Sofije.

**Živele mladinske de-
lovne brigade — ponos
naših narodov!**

Za načrtno gospodarstvo je nujno potrebna uvedba delovnih norm

Uvajanje načrtnosti v naše gospodarstvo zahteva čim popolnejšo organizacijo dela. To pa je dosegljivo le z uvedbo tehničnih in delovnih norm. Odpraviti je treba podedovana zastarela pojmovanja in kvarne razvade. Boriti se je treba proti birokratizmu, površnosti, počasnosti, nedisciplinji in neredu v podjetjih.

Tehnične in delovne norme so najvažnejši predpogoj sodobne organizacije proizvodnje in brez njih si ne moremo zamisliti načrtnega gospodarstva. Kajti s pravilno ugotovljenimi in postavljenimi normami je šele omogočeno ugotoviti zmogljivost tovarna in podjetij in predvideti bodočo proizvodnjo ter vsi produktivni načrti urejati in usmerjati. Za organizacijo proizvodnje po našem gospodarskem načrtu je najvažnejše in najpotrebnejše, da tehnično normiramo delo. To se vrši s strogim preverjanjem proizvodnih možnosti posameznih delavcev in podjetij. Prav gotovo je uvedba norm težak problem. Dosedanja definicija pojma »delovna norma« je: količina izdelanih proizvodov ali del, ki jih v normalnih prilikah izvrši delavec v 8 urah, to je v enem delovnem dnevu. Delovne norme je treba postaviti za posamezne delavce in posamezna dela, pa tudi za skupine, oddelke, delavnice in podjetja. Ločimo individualne in kolektivne norme. Za vsak stroj posebej je treba postaviti normo. Ko uvedemo delovne norme, tedaj šele moremo ugotovljati uspehe dela, uspehe storilnosti in uspehe tekmovanja, in sicer po približanju k normi. Kadar so norme dosežene ali presežene, ugotavljamo porast proizvodnje preko norm. Vedno nam številke pokažejo realni uspeh.

Normiranje dela je torej težnja preiti na poseben delovni sistem, ki se izvaja strogo na znanstveni podlagi. Naša ljudska oblast namerava osnovati znanstveni inštitut za racionalizacijo dela in delovnih norm in se izdelani načrti že proučujejo pri Zvezni načrtni komisiji. Toda ta inštitut bo mogel uspešno razviti svoje delo le, če bodo pri določanju delovnih norm v tesni zvezi sodelovali uprave podjetij, vse tehnične osebe, delavski zaupniki, udarniki in sindikalne podružnice v podjetjih, skratka ves delovni kolektiv v podjetju. Za znanstveno tehnično ugotavljanje objektivnih in realnih delovnih norm je treba upoštevati izkušnje vseh delavcev, njih strokovno kvalifikacijo, kakovost surovin in za proizvodnjo potrebnega materiala, stopajo tehnike in mehanizacije v podjetju, tipe strojev, njih izrabljenost, uporabnost naprav in orodja, stanje celotnega tehnološkega procesa, organizacijo proizvodnje v podjetju in na tej podlagi preučiti vse proizvodne operacije. Velike važnosti je, da so delovne norme pravilno ugotovljene in da so ob upoštevanju vsega navedenega pravilno postavljene. Dosedanja

praksa je pokazala, da so bile delovne norme ponekod nepravilno postavljene. V nekaterih podjetjih jih delavci nikakor ne morejo doseči, čeprav si to resno prizadevajo, po drugih podjetjih pa jih zopet z lahkim presežejo, vseh kar za 50% in še več. Pri fiksiranju delovnih norm je treba torej več vestnosti in natančnosti, ker nepravilno postavljene norme zmanjšujejo in zavirajo delovno voljo in iniciativnost delavcev.

Delovne norme niso stalne, temveč se morejo in se celo morajo izpremenjati. Z ozirom na spremenjene pogoje jih je treba večkrat revidirati. Na primer v tekstilnem podjetju so bile postavljene norme, ki je podjetje imelo na razpolago le manjvredne surovine, n. pr. fiocco. Ko je podjetje dobilo boljše surovine, n. pr. bombaž, se je storitev znatno dvignila in norme je treba na novo in drugače postaviti. Če se uvedejo sodobni in boljši stroji, če se je organizacija dela toliko izboljšala, da povečuje storilnost in kadar nastane kakršen koli tehten razlog, je treba norme predrugačiti.

Delovne norme služijo tudi kot kontrola pri izpolnjevanju delovnega načrta. V času tekmovanja so si vsi naši delavci po industrijskih, rudarskih in obrtnih podjetjih nadelali obveze, ustvarili so si tekmovalne delovne načrte. Svoje delovne uspehe v proizvodnji pa morejo ugotavljati, preverjati in kontrolirati uspešno samo tam, kjer delajo po delovnih normah. Iz meseca v mesec se v naših podjetjih vseh industrijskih panog veča število onih delavcev, ki delajo po normah. Konec letošnjega marca je delalo po normah v vsej slovenski industriji 18,6% vsega zaposlenega delavstva, v mesecu aprilu 22,6%, v mesecu maju pa 25,3% vsega zaposlenega delavstva. V mesecu marcu so delovne norme povprečno izboljšali za 4,2%, v mesecu aprilu za 7,8%, v mesecu maju pa za 9,6%. To je sicer uspeh, toda še ne zadovoljiv! Ker brez delovnih norm ni mogoče načrtno gospodarstvo, je dolžnost uprav podjetij, tehničnih strokovnjakov, delavskih zapnikov, udarnikov in sindikalnih podružnic, kakor tudi dolžnost vseh tovarišev iz ministrstva industrije in glavnega odbora ESZDNJ, da si prizadevajo, da bodo pravilne norme uvedene v vse storitve naše proizvodnje. Vsak, ki je zaposlen v našem gospodarstvu, naj posveti temu vprašanju največjo pažnjo. Sleherni, ki ima v tem pogledu kakšne izkušnje, naj s svojimi predlogi pomaga naši ljudski skupnosti do najuspešnejše rešitve tega problema. Treba je razviti močno delavnost v pojasnjevanju prvotne vloge in pomena uvedbe delovnih norm in neprestano je treba prepričevati, kolikšnega pomena je za ljudsko državo in ljudsko skupnost ter za njiju narodno gospodarstvo, da proizvodnja stalno in vedno bolj narašča.

A. L.

Počitniško delo naravoslovcev

Naravoslovci ljubljanske univerze so se odločili, da bomo počitnice pobabili za delo iz naše stroke. Obrnili smo se na Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS in povprašali za delo iz področja biologije. Z veseljem in razumevanjem so nas sprejeli. Dogovorili smo se, da bomo šli raziskovat biološke razmere Bohinjskega jezera. Ker tudente sami takega dela ne zmoremo, smo se obrnili na naše tovariše profesorje. Profesor dr. Albin Seliškar je prevzel strokovno vodstvo našega dela. Prav tako nam je priskočil na pomoč prof. dr. Jovan Hadži in nam dal na razpolago instrumente. 2. julija smo šli v Bohinj. Precej dela smo imeli, reden smo si uredili prostore. Državna roždna uprava v Bohinjski Bistrici nam je pri tem radevoče pomagala. 3. julija smo pričeli z delom. Naše delo je v glavnem razdeljeno v dva dela. Najprej zberemo rastlinski in živalski material v jezeru in ga nato sortiramo. Živi material zberemo na sledeče načine: s posebnim grablonom dvignemo blato iz jezerskega dna; s planktonsko mrežo lovimo plankton iz različnih vodnih plasti; vlečemo vodno rastlinstvo iz vode in ugotavljamo, kaj živi na njem; zbiramo organizme, ki žive pod obrežnimi kamni in na njih ter organizme, ki žive v jezerskem pritoku in odtoku. Dalje ugotavljamo fizikalne in kemične pogoje, ki ustvarjajo življenje v jezeru: merimo temperaturo vode v različnih globinah; ugotavljamo, do katere globine prodira svetloba; določamo, koliko kisika in ogljikovega dioksida je v različnih vodnih plasteh. Da ugotovimo, kaj ribe žo, delamo analize ribjih želodcev. Ves nabrani organski material potem preiščemo v laboratoriju, ki smo si ga tu uredili. Analize, ki jih tu vršimo, so kvantitativne in kvalitativne. Prve nam povedo množino, druge pa vrsto organizmov, ki žive v jezeru. Za naše gospodarstvo, v tem primeru za ribogojstvo, so važne prve analize, za celotno sliko življenja v jezeru pa sta potrebni obe vrsti analiz.

Naše življenje poteka po določenem dnevnem redu. Posebnih ur za študij nimamo, ker je vse naše delo, bodisi nabiranje, bodisi sortiranje materiala s študijem tesno povezano. V prostem času pa vsako lahko študira preparate in strokovno literaturo. Naš politični življenjski dvigamo z »sajodnevniimi« političnimi urami. Tako se izpolnjujemo strokovno in politično.

Naloga, ki smo si jo zastavili, je velika in jo je orakotično ne mogoče izvršiti v teku enega meseca, četudi samo

v grobih obrisih. Za to je potrebnih več let. V tem mesecu bodo poslali samo osnove za nadaljnje delo, tako da bomo podali približno sliko o življenju in življenjskih pogojih Bohinjskega jezera. Naša zastavljena naloga pa je težka tudi zato, ker je to prvič, da so se študentje odločili, da pod strokovnim vodstvom profesorjev izvršijo delo, ki je velikega pomena za naše gospodarstvo. Naše delo pa ima tudi svoj političen pomen, ker nam jasno pove naslednje stvari: študent Titove Jugoslavije je temeljito spremenil odnos do dela in mu delo ni več sramota, temveč ponos in potreba; naša ljudska oblast z razumevanjem gleda na prizadevanje študentov in jim priskoči na pomoč tam, kjer so njihove sile prešibke; naše delo nam kaže moč kolektivnega dela in nam pove, da je vez med študenti in profesorji vedno trdnjša in iskrenjša in da ta vez sloni na skupnem delu in na dejstvu, da mora znanost služiti ljudstvu in mu ustvarjati vedno boljše življenje. To so osnovne in najbolj značilne politične poteze našega dela. O strokovnem uspehu in o poteku našega dela pa bomo poročali, ko bo naše delo končano.

Nova letalska zveza s Češkoslovaško

1. avgusta bo uvedena še ena letalska zveza med Prago in Beogradom. Tako bodo letala letela na progi Beograd-Praga v obeh smereh štirikrat na teden. Iz Beograda bodo letela ob ponedeljkih, torških, četrtekih in petkih ob 8, v Prago bodo pa prišla okrog 12. Iz Prago bodo letela ob torških in ob petkih ob 8, ter prišla okrog 12. v Beograd, ob ponedeljkih in petkih pa z odletom iz Prage ob 14.40 in s prihodom v Beograd okrog 18.30, tako da bodo imeli potniki, ki bodo pripotovali iz zahodnih dežel, še istega dne zvezo z Beogradom.

Letalski promet z Albanijo

16. t. m. smo dobili letalsko zvezo z Albanijo na progi Beograd-Tirana v obeh smereh. Letalo leti vsak torek ob 7, ter prileti v Tirano okrog 9.30, iz Tirane odleti okrog 10.30 in prispeti v Beograd okrog 15. Cena znaša na progi Beograd-Tirana 1750 dinarjev, v nasprotni smeri pa 700 albanskih frankov.

Dopisi »Ljudski pravici«

IDRIJA

Turneja mladinskega pevskega zbora po Gorenjskem

Mladinski pevski zbor Idrija je pred nekaj dnevi priredil turnejo po Gorenjskem. Ta izlet je bil dokaz neumornega dela mladine, obenem pa tudi dokaz težnje po združitvi z brati in sestrami v skupni domovini Jugoslaviji. Gostovali smo na Bledu in v Kranju.

Na Bledu nas je na postaji pričakovala blejska mladina. Nastop smo imeli v bivšem Sokolskem domu. Nabito polna dvorana je ponoven dokaz ljubezni in bratstva do tovarišev iz Julijske Krajine. To so nam pa tudi dokazali navdušeni pozdravi in vzkliki. Zastopnica zbora je po kratkih in prisrčnih besedah izročila blejski mladini kos idrijske živorebrne rude, stekleničico živega srebra in čipkasto zastavico. Blejska mladina pa je obdarovala zbor s cvetjem.

Naslednji dan je nastopil zbor v Kranju. Po prisrčnih pozdravnih besedah je zbor zapel pesem: »Bratje dragi na svobodni zemlji...«, po prireditvi pa je zastopnica zbora izročila mladini Kranjani prav tako darila kot na Bledu. Kranjani pa so obdarovali zbor s cvetjem in zastavico. Prisrčnost in bratstvo sta vela iz vsake besede. Z najlepšimi vtisi smo se poslovili od Kranjčanov.

Prihodnji dan smo obiskali Bohinjski kot. Radosna pesem je vrela iz mladinskih grl preko valov jezera in zamrla nekje v pečinah sivega pogorja. Oči mladine so žarele v občudovanju in iz vseh src se je dvignila kot enoglasen vzklík sreče pesem »O, naša lepa domovina«. Popoldne smo ogledali slap Savico, zvečer pa je zbor pel v dvorani hotela »Zlatorog«, kjer je žel vsestransko pohvalo in dobil v dar dve sliki jezera. Naslednje jutro smo se poslovili od tovarišev ter se napotili proti domu.

Naša turneja je končana. Mladini bo ostal izlet v neizbrisnem spominu tem bolj, ker se je sama lahko prepričala o vsem, kar smo ji pripovedovali. Trajna vez med nami in Gorenjci je postala še močnejša in ni več dvoma, da si bomo danes ali jutri, ob razbitih zapornicah, ki nas trenutno še ločijo, segli za vedno v roke. Mi vemo, kmo smo, in kje je naša domovina.

I. D.

Prosvetno delo v Kočevju

Prosvetno življenje v Kočevju je dokaj razgibano. V okviru doma ljudske prosvete delujejo igralska družina, pevski zbor, lutkovni oder in mladinsko gledališče. Pevski zbor ima redne vaje in je ob raznih prilikah že z uspehom nastopil. Lutkovni oder sicer še ne daje predstav, si pa že ureja dvorano in oder. Mladinsko gledališče je nastopilo s »Triglavske bajke« v Kočevju in priredilo nekaj gostovanj po okoliških odrih. Zelo aglina je dramska družina, ki je v poslednjem času postavila na oder nekaj prav dobrih stvari. Tako je uprizorila Cankarjevega »Kralja na Belajnovi«, Nušičevega »Pokojnika«, v soboto 13. t. m. in v nedeljo 14. t. m. pa smo videli Zupanovo dramsko reportažo »Rojstvo v nevihti«. Delo je za diletantske odre precej trd oreh, saj zahteva vlasti od nosilcev glavnih vlog precejšnjega odrskega znanja. Naši igralci in igralke so svoje nalogo dobro rešili in so se nekateri povzpeli že nad povprečno diletantsko podajanje. S tem ne bomo trditi, da je bilo vse izvrstno; bile so tudi manjše napake, ki pa na celotno uprizoritev niso imele bistvenega vpliva. Delo je zrežiral tovariš Figar, ki je vložil v igro mnogo truda in ljubezni. Sodeloval je tudi pevski zbor. — Gledalcev je bilo obkraj precej, vendar pa opažamo, da mnogi še vedno ne cenijo pravilno važnost prosvetnega dela. Stvar množičnih organizacij, zlasti pa sindikatov, ki jih je v Kočevju 14, bi bila, da organizirajo skupne posele prosvetnih prireditelj. Le na ta način bo naša ljudska prosveta res zajela večino delovnega ljudstva, kateremu je prosvetno delo v prvi vrsti namenjeno.

-lj.

FIZKULTURA

Fizikulturni dan v Sovjetski zvezi

Po vsej Sovjetski zvezi so bile v nedeljo velike fizikulture prireditve, parade in tekmovanja. Posebno veličastno je bilo v Moskvi, kjer so mimo več desetisočev gledalcev defilirale fizikulture delegacije iz vseh republik ZSSR. S častne tribune so parado gledali generalisim Stalin, zunanji minister Molotov, drugi člani vlade in inozemske delegacije. Ponosno so korakali mladi fizikulturniki, delavci in delavke, kmetice in kmetice, sinovi in hčere ruskega ljudstva, narodov Belorusije, Ukrajine, Transkavkazije, centralne Azije, baltičkih držav itd. Pred tribuno so izvajali izbrane telovadne točke in narodne plesne.

Še ves dan je trajalo po Moskvi živahno vrvenje, posebno v kulturnih parkih, na teniških in nogometnih igriščih, v boksarskih ringih, na igriščih košarke in na otroških športnih igriščih. Tisoči Moskovčanov so obiskali

»Primorac« s Sušaka je premagal praško »Slavijo«

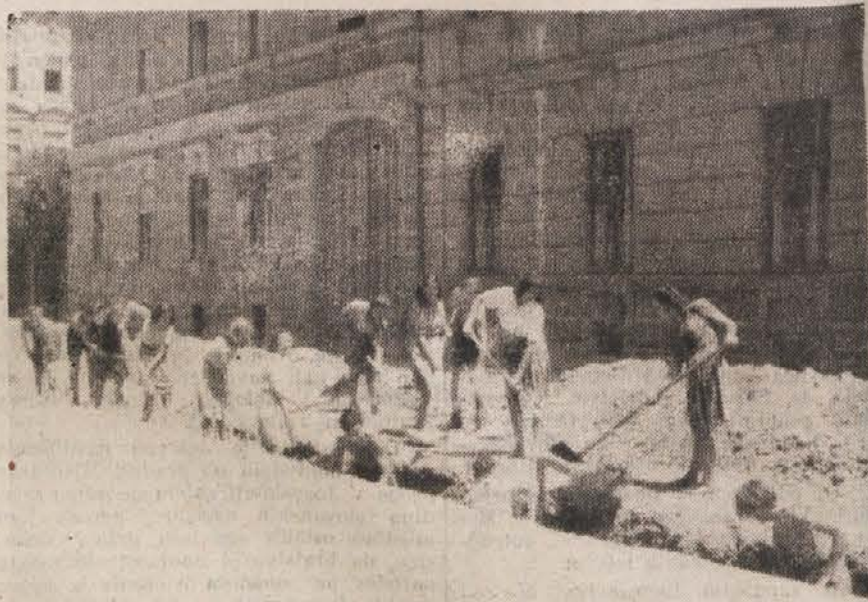
Včeraj je bilo na Sušaku tekmovanje med sušaskim »Primorcem« in praško »Slavijo«. Tekmovanju je prisostvovalo okrog 2500 gledalcev, ki so neobičajno prisrčno pozdravili nastop prvih češkoslovaških fizikulturnikov na Sušaku po osvoboditvi. Pri tekmah je zmagal »Primorac« pri plavanju s 54 proti 26 točkam. Posamezni rezultati so sledeči: v plavanju na 100 prsno: 1. Kovarž (Sl.) 1.11,8; 2. Negovetič (Pr.) 1.15,4; 3. Potočnjak (Pr.) 1.15,3; 4. Hamblšek (Sl.).

100 m prosto: 1. Bubnik (Sl.) 1.02,2;

IV. mladinska delovna brigada »Marice Kerencič« v Mariboru

13. julija je mladina Maribora formirala že svojo četrto delovno brigado. V to brigado se je vključila vsa delovna mladina Maribora, ki ni mogla oditi graditi »Mladinske proge« v Brčko, niti regulirati Pesnice. Brigada šteje okrog 150 srednješolcev in srednješolk. Mla-

ren za tlakovanje. Vsako jutro se zbere mladina ob pol 6. uri v zboru na glavnem trgu, od koder krene polje na delo. Prosti čas posveča brigada fizikulturi. Trikrat tedensko imajo redovne vaje in gojijo lahko atletiko. Brigada ima svojo fizikulture četo, ki jo bo zastopala na

Mladina IV. fizikulture čete pripravlja jarke za postavitev robnikov

dina bo v treh sektorjih popravljala Razlagovo ulico od Zrinskega trga do Prešernove ulice, dalje do Tyrševih ulice in do starega kopalnišča.

IV. brigada v teh dnevih nadaljuje delo pri ureditvi mesta Maribora, ki ga je pričela že v predkonkresnem tekmovanju mariborske mladine. V prvem sektorju mladinci in mladinke že več kot teden dni pripravljajo delavcem te-

vseh tekmah. Del prostega časa bo mladina posvetila tudi kulturno prosvetnemu delu.

Ze prvi dan dela je mladina IV. brigade pokazala, da neče zaostajati za brigadami v Brčkom in na Pesnici. I. četa, ki je po delovnih rezultatih najboljša, je ta dan izkopala 66-m zemlje-

H. B.

HRASTNIK

Izlet v št. Jurij pod Kumom

Ko smo pred kratkim Hrastničani napravili izlet v št. Jurij pod Kumom, so nas prebivalci tega kraja prosili za steklo. Obljubili smo jim svojo pomoč. Na seji AFZ odbora v Hrastniku smo žene sklenile, da napravimo nabiralno akcijo za steklo. S pomočjo vseh organizacij je akcija uspela.

V nedeljo zjutraj smo šli v to vas na prostovoljno delo. Kleparji vajenci so sklenili, da bodo popravljali posodo, šivilje pa bodo krpale in delale nove očke. Ljudje o našem prihodu niso bili obveščeni, kljub temu pa se jih je zbralo okoli naš precejšnje število in dela je bilo naenkrat dovolj. V vasi

smo dobili 4 šivalne stroje in šivilje so pričele z delom, ki jim je šlo hitro izpod rok. Skupno so naredile 2 ženski obleki, 2 krili, 2 otroški obleki, 5 predpasnikov, 5 moških straž, 3 bluže, 1 otroško srajčko, 1 telovnik ter zašile in popravile 15 komadov starega perila.

Tudi kleparji niso dosti zaostajali za šiviljami; popravili so nad 70 komadov posode. Popoldne smo nato razdelili literaturo in 790 komadov razne steklenine.

Ob odhodu so nas prebivalci prosili, naj še večkrat pridemo.

Rožnik Angela.

Kleparji so popravljali kuhinjsko posodo, žene pa so razkladale steklo

Najboljši jugoslovanski lahkoatleti

Ker smo sredi lahkoatletske sezone, se bodo rezultati prav gotovo spremenili, toda trenutno izgleda lista najboljših lahkoatletov v posameznih disciplinah takole:

100 m: Račič, Slanac 10,9; 200 m: Račić 22,4; 400 m: Oberšek 51,5; 800 m: Novak 1:58,8; 1500 m: Stefanović 4:04,8; 5000 m: Mihalič 15:46,2; skok v daljino: Urbič 7,32; skok v višino: Kuković 188; troskok: Urbič 13,55; skok s palico: Lerner 3,60; met krogle: Jevtović 13,64; met diska: Zerjal 47,73; met kopja: Marčelja 41,37; met klavira: Gubijan 49,24; teka 400 m z zapkami: Bulič 58.

Deseto kolo polfinalnega turnirja v Ljubljani

V desetem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Meštrovic: Puc 0:1, Germek: Subarič 0:1, Filipič: Kozomara 0:1, Ketiš: Rabar 0:1, Omladič: Božič 0:1, Šiška: Kalabar 1/2:1/2, Longer: Vidmar 0:1, Tekavčič: Kindij 1:0, Gabrovšek: Bayer 0:1, Licul: Mlinar 1:0.

V prekinjenih partijah iz devetega kola je Longer remiziral s Pucem in Kozomara, Rabar pa z Liculom. Partija Bayer: Licul se je končala z zmago Bayerja.

Stanje po desetem kolu: inž. Tekavčič 8; dr. Kalabar, Rabar, Šiška 7; Filipič, Kozomara, Puc, Subarič, inž. Vidmar 6 1/2; Božič 6; inž. Kindij 5 1/2; Germek 5; Longer, prof. Gabrovšek 4; Bayer, dr. Licul 3 1/2; Omladič 2 1/2; Mlinar 2; Ketiš 1 1/2; Meštrovic 1. L. O.

Zasedanje Akademije pedagoških znanosti RSFSR

Od 1. do 4. julija je bilo v Moskvi zasedanje Akademije pedagoških znanosti RSFSR, ki so se ga udeležili tudi gostje iz slovaških držav. Priobčujemo članek, ki ga je ob svoji vrnitvi iz Moskve napisal dr. V. Schmidt, ki je na tem zasedanju zastopal jugoslovanske pedagoge.

Preden poročam o samem zasedanju, je potrebno, da se seznanimo s prirediteljico zasedanja, z Akademijo pedagoških znanosti (APZ), saj je to tak center znanstvenega pedagoškega dela, kot ga ni imela in ga nima nobena druga država.

APZ je bila ustanovljena s odlokom Sveta ljudskih komisarijev ZSSR 6. oktobra 1945. Prvo zasedanje rednih in dopisnih članov je bilo 8. maja 1944. Od januarja 1946 dalje dela tudi podružnica APZ v Leningradu.

Namen ustanovitve je bil, dvigniti teoretično in praktično izobrazbo pedagoških delavcev; izboljšati kvaliteto dela sovjetske šole in družinsko vzgojo tako, da bo mladi rod sposoben obramiti svobodo in neodvisnost svoje domovine, da bo znal ustvarjalno razvijati družbeni ustroj Sovjetske zveze, da bo vreden žrtev in dejanj svojih očetov in mater v Veliki domovinski vojni. Značilno je in ne slučajno, da je bila akademija ustanovljena ravno med vojno, da so že takrat predvidevali nove, večje zahteve na pedagoško znanost.

V sestavu akademije dela nad 750 znanstvenih delavcev. Od 58 doktorjev pedagogike v SZ jih dela v ustanovah APZ 54, od 100 profesorjev pedagogike jih sodeluje v njej 75. K delu so pritegnili še 270 učiteljev in profesorjev, predavateljev višjih šol in druge znanstvene delavce. Akademija ima 22 rednih in 25 dopisnih članov.

APZ je razdeljena na tri oddelke: oddelki za pedagogiko, metodiko in psihologijo. Oddelki za pedagogiko in psihologijo imata institute za zgodovino in pedagogiko, za šolsko higieno in za pedagogiko, oddelek za metodiko združuje raziskovalna inštituta za metodiko poučevanja in za pedagogsko izobrazbo, oddelek za psihologijo pa inštituta za psihologijo in defektologijo. V okviru inštitutov delajo posamezni kabineti, n. pr. kabinet za zgodovino zahodnoevropske pedagogike, kabinet za organizacijo izvensolske zaposlitve otrok itd. Poleg tega je v sestavu akademije še Državna knjižnica za ljudsko izobrazbovanje (ima nad pol milijona knjig), Muzej za ljudsko izobrazbovanje, Pedagoški laboratorij in Znanstveno raziskovalni inštitut za umetnostno vzgojo. Pri predizidju akademije je organiziran Urad za proučevanje izkušnje v tujini. Za razne poizkuse je izkušnje APZ 26 šol in eno učiteljsko.

Vse delo akademije temelji na načelih marksizma-leninizma in na pedagoških mislih klasikov ruske pedagogike Herzena, Belinskega, Dobroľubova, Černiševskega, Ušinskega, Tolstega. Njihova osnovna načela: originalnost, humanizem, vero v znanost, moč pedagogike, ljubezen do domovine, skrbni odnos do otroka in demokratičnost razvoja akademije v pogojih novega družbenega življenja.

Delo akademije je tesno povezano z nalogami, ki jih rešujejo najvišji prosvetni forumi, in s potrebnimi najširših plasti učiteljstva. Člani APZ učiteljem predavajo, obiskujejo jih na delu, imajo z njimi konference, proučujejo njihove probleme, hospitirajo v šoli itd. Od časa do časa organizira akademija prave znanstvene ekskurzije.

Publicistično delo akademije je zelo obsežno. Akademija izdaja mesečnik: »Sovjetska pedagogika« (teoretično glasilo APZ, posamezna številka obsega 8 pol, naklada 25.000), »Družina in šola« (namenjen v prvi vrsti staršem, naklada 50.000) in »Osnovna šola« (za učiteljev osnovnih šol, nakl. 52.000). Dostaj sta izšli 2 številki »Izvestij APZ«, v tisku pa so 3 številke. Za učitelstvo izdaja akademija knjižne zbirke »Zgodovinsko-pedagoška knjižnica«, »Pedagoška knjižnica«, »Knjižnica za šolsko higieno« itd.

Poleg teh periodičnih publikacij izdaja APZ mnogo znanstvenih del svojih sodržavnikov, kandidatskih ter doktorskih disertacij itd. Trenutno je v tisku 29 znanstvenih del, pripravljenih za tisk pa 35. Akademija ima svojo založbo in svojo tiskarno!

Akademija obstoja komaj dobri dve leti, pa je vendar že postala središče znanstvenega pedagoškega dela. Ministrstvo za prosveto RSFSR ji je poverilo vodstvo znanstveno raziskovalnega dela stolice za pedagogiko, psihologijo in metodiko na vseh univerzah in pedagoških inštitutih republike. K njej se obračajo za nasvet razni oddelki Ministrstva za prosveto RSFSR (pri sestavljanju učnih načrtov, učbenikov, metodičnih navodil itd.), Komitet za višje šole ZSSR, oddelki Centralnega komiteta leninskega komсомола, Komitet za pripravo delovnih rezerv, vodstvo Suvorovskih šol ministrstva za obrambo ter mnoge druge ustanove in organizacije.

Znanstveno zasedanje akademije se je vršilo v Moskvi od 1. do 4. julija. Udeleževali so se ga zastopnik predsednika Ministrskega sveta RSFSR D. D. Degtjar, minister za prosveto RSFSR A. G. Kalašnikov, zastopnik Oddelka za šolstvo pri CK VKP/b I. P. Kondakov, nadalje redni in dopisni člani akademije, znanstveni sodelavci njenih inštitutov, predstavniki pedagoških in učiteljskih inštitutov ter univerz RSFSR, predstavniki znanstvenih raziskovalnih pedagoških inštitutov zveznih republik, učitelji in profesorji moskovskih šol ter gosti iz slovaških

držav: iz Bolgarije (prof. Todor Samodumov in Petko Cenev), iz ČSR (dr. O. Pavlik, dr. Otokar Hlup in Ladislav Koubek), iz Jugoslavije (Radivoj Milovanović, Vlado Schmidt). Med zasedanjem sta prispela še dva univerzitetna profesorja pedagogike iz Poljske.

Osnovno vprašanje zasedanja je bilo, kako vključiti znanstveno raziskovalno delo akademije v splošni, celotni državni petletni načrt, posebno kako naj akademija pomaga vršiti naloge, ki jih ta načrt postavlja pred najvišje državne prosvetne forume. V otvoritvenem govoru je prezident akademije I. A. Kairov poudaril, da se zasedanje vrši v odgovornem trenutku, ko pristopa SZ k izpolnjevanju stalinskega petletnega načrta obnove in razvoja narodnega gospodarstva. Ta načrt dviga pomembnost pedagoške znanosti, ki mora skrbeti, da se izboljša ideološka in strokovna izobrazba pedagoških delavcev ter kakovost učnega in vzgojnega dela sovjetske šole. Kot v gospodarstvu, moramo tudi na vseh področjih pedagoških znanosti doseči in preseči ostale dežele.

Vero v uspeh njihovega dela vpliva sovjetskim znanstvenikom izjava tovariša Stalina: »Če bomo našim znanstvenikom primerno pomagali, ne dvomim, da ne bodo le dosegli, temveč v najkrajšem času tudi presežili uspehe znanosti izven mej naše dežele.« In res je bilo na zasedanju čutili ustvarjalno radost in življenjski optimizem sovjetskih pedagoških znanstvenikov pa tudi njihovo zavest, da vršijo nadvse odgovorno delo.

1. in 2. julija se je vršilo »kupno zasedanje akademije. Po otvoritvenem govoru prezidenta so bili prečitani referati: A. A. Smirnova »Kako si učenci osvajajo pojme«, A. N. Leontjeva »Razvoj motivov ravnanja otrok«, A. R. Lurije »Možganski mehanizmi in problemi oblikovanja spretnosti ter navade«, A. N. Gvozdeva »Kako se otroku oblikuje gramatični ustroj ruskega jezika«, E. N. Medinskega »Abecednik XVII. stol. kot spomeniki ruske pedagogike« Vse popoldne drugega dne je zavzel referat prezidenta »Načrt znanstveno raziskovalnega dela Akademije pedagoških znanosti RSFSR v letih 1946–1950«, in diskusija o tem referatu. Naslednji dan so na ločenih zasedanjih oddelkov za pedagogiko, metodiko in psihologijo podrobno pretresali petletne delovne načrte posameznih oddelkov in poslušali ter obravnavali referate: B. P. Jesipova »Vzgoja mišljenja učencev v procesu poučevanja v osnovni šoli«, S. M. Rivesa »Metode znanstvene vzgoje«, P. A. Rudika »Vprašanja telesne vzgoje v šoli«, S. G. Šapovalenka »O oblikovanju in razvoju znanstvenih pojmov v procesu poučevanja kemije«, N. K. Dmitrijeva »Primerjalna karakteristika gramatične strukture ruskega in tatarskega jezika in nekateri zaključki za metodiko poučevanja obeh jezikov«, N. D. Levitova »Psihologija oblikovanja učiteljeve avtoritete« in referat M. P. Holokline »Psihološka karakteristika sedemletnega otroka«.

Posebno privlačen je bil nastop petindvajsetletnega dekleta, tovarišice Skorohodove, ki je od svojega četrtega življenjskega leta gluha in slepa. Sovjetski pedagogi so jo tako sposobili za življenje, da njena intelektualna nivo prekaša nivo povprečnega slušatelja univerze. Napisala je knjigi »Kako dojemam zunanji svet« (knjiga je v tisku) in »Kako si svet predstavljam«. Tovarišica Skorohodova ni le za življenje usposobljena, temveč je tudi srečna. To je triumf sovjetske defektologije in svetel primer socialističnega humanizma.

Na koncu zasedanja je bil sprejet nadvse obsežen, za naše razmere in zmogljivost naravnost fantastičen petletni načrt znanstveno raziskovalnega dela Akademije pedagoških znanosti, ki vsebuje nad petdeset skupin problemov, n. pr.: vsebina in metode pouka in vzgoje učiteljev osnovnih, sedemletnih in srednjih šol, izpolnjevanje učnih načrtov in sestava vzornih učbenikov za te šole, metode poučevanja, sistem in metode telesne, usne, npr. stvarstvene in estetske vzgoje otrok, agovitev principov najracionalnejše solske mreže, zgodovina pedagoške izobrazbe, psihološka izobrazba učitelja, oprema šol, razvoj zahodnoevropske in severnoameriške pedagogike, originalnost ruske pedagogike, pedagogika slovaških dežel, vsebina in metode poučevanja v otroškem zavetišču, higienske osnove organizacije pedagoškega procesa, morfologija in fiziologija otroškega organizma, raziskovanje otroške utrudljivosti (problem, ki se ga izven SZ še nihče ni lotil), smoti in naloge komunistične vzgoje, bistvo procesa poučevanja in vzgoje, razvoj duševnosti učencev v procesu dejavnosti, psihologija spoznavnih procesov, otroška umetniška ustvarjalnost, vzgoja umetniškega okusa, razvoj otroške duševnosti, živčni sistem in duševnost, zgodovina ruske psihologije, vsebina in metode poučevanja anomalnih otrok, pedagoška enciklopedija, otroška enciklopedija (kjer bo zbrano vse, kar more zanimati 10 do 15 letnega otroka), itd. itd. Tak načrt je mogoče sprejeti in izvajati samo v Sovjetski zvezi, kjer velja pedagogika kot ena najnovejših znanosti socialistične družbe.

Rad bi še povedal, s čim so napravili sovjetski pedagogi name najmočnejši, najlepši vtis. Poleg njihovega temeljitega in obsežnega znanja me je posebno zavzela njihova povezanost s ljudstvom ter državnimi in političnimi forumi, njihova voljnost in sposobnost, se od ljudstva učiti, njihovo stremljenje, vključiti se v izpolnjevanje prečnih družbenih nalog. Dokazali so tudi,

IZJAVA PREDSEDNIKA ČEŠKOSLOVASKÉ USTAVODAJNE SKUPSCINE JOSEFA DAVIDA

Češkoslovaško-jugoslovanski sporazum izraža večne težnje naših narodov

Praga, 24. julija. Dopsnik Tanjuga poroča: Ob priliki ratifikacije pogodbe o prijateljstvu, vzajemni pomoči in sodelovanju v miru, ki je bila sklenjena med Češkoslovaško republiko in FLRJ, je list »Narodni Oslobođenji«, glasilo češkoslovaških legionarjev, prinesel na prvi strani govor, ki ga je imel Josef David, prvi predsednik ustavodajne narodne skupščine, ob priliki ratifikacije pogodbe. Josef David je pozdravil pogodbo in med drugim dejal:

»Preživljamo veliko zgodovinsko dobo. Ustvarja se nov svet in v njem se prav tako ustvarjajo ideali in sanje največjih sinov slovanskih narodov. Slovanski narodi si medsebojno podajajo roke, ustvarjajo krepko podlago slovanske vzajemnosti in bratstva in žele sodelovati pri zmagi demokracije na svetu ter pomagati pri organizaciji politike miru.

Decembra meseca 1943. leta, v strahovitih dneh vojne, smo sklenili pogodbo z bratsko Sovjetsko zvezo. V maju t. l. je bila podpisana pogodba med FLRJ in Češkoslovaško republiko o prijateljstvu, vzajemni pomoči in sodelovanju v miru. Češkoslovaško-jugoslovanska pogodba je izraz zveze in prijateljstva, ki izhaja kot družinska vez med dvema iskrenima

bratoma. To globoko prijateljstvo ima svoje korenine v skupnem slovanskem izvoru, posvečeno je zgodovini narodov obeh držav, ki je bila precej slična in zapečaten s skupno prelito krvjo za svobodo.

Preživel sem leto in pol svojega izgnanstva v Jugoslaviji. Potrditi moram, da smo bili vsi, ki smo srečno pobegnili nacizmu in dospeli v Jugoslavijo, tam prisrčno sprejeti. Jugoslavija je stopila v vojno 1941. leta. Tedaj je ljudstvo obračunalo s politiko prejšnjih vlad. Neizmerno je junastvo, ki ga je to ljudstvo pokazalo v boju proti premoči. Toda še bolj se je treba diviti nezmljivim jugoslovanskim narodom v odporu proti osvajačcem. Pod vodstvom marsala Josi-

pa Broza-Tita so jugoslovanski narodi po težkih borbah izvajali svobodo.

Današnja Češkoslovaška in današnja Jugoslavija se nahajata na pragu novega razvoja in obnove. Obe imata skupne naloge pri obnovi in izgradnji. Nedavno skupno trpljenje češkoslovaškega ljudstva in narodov Jugoslavije kaže, da jima je odrejena skupna usoda pri bodočem razvoju.

Josef David je nato poudaril, da je češkoslovaško ljudstvo vedno gojilo bratsko ljubezen do narodov Jugoslavije in nato izjavil: »Značilno je, da je bil na dan, ko so v Jugoslaviji svečano proslavili obletnico znamenitega zaključene vojne, podpisan v Beogradu češkoslovaško-jugoslovanski dogovor. Naj to prijateljstvo in zveza z velikim slovanskim zaveznikom ZSSR raste in se krepi ne samo v našo korist, ampak v interesu splošnega svetovnega miru.

Zivelo češkoslovaško-jugoslovansko bratstvo.

Zivela svobodna, demokratična in bratska Jugoslavija.

Vjačeslav Molotov sprejel delegacijo češkoslovaške vlade

Moskva, 24. julija. Tas poroča:

Namestnik predsednika ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve Molotov je priredil 23. julija sprejem na čast delegaciji češkoslovaške vlade, na čelu katere se nahaja predsednik ministrskega sveta Češkoslovaške republike Klement Gottwald, minister za zunanje zadeve Češkoslovaške republike Masaryk, državni sekretar ministrstva za zunanje zadeve Klementis in člani veleposlanstva Češkoslovaške republike z veleposlanikom Horakom na čelu.

Sprejemu so prav tako prisostvovali generalni sekretar organizacije Združenih narodov Trygue Lie, nato pa inozemski predstavniki, ki so akreditirani v Moskvi.

S sovjetske strani so se sprejema udeležili: predsednik ministrskega sveta Ruske SFSR Radičov, ministri Sovjetske zveze Zverev, Miterer, Kaftanov, Tevosijan, namestnik ministra za zunanje zadeve ZSSR Višinski in Lovzovski, namestnik ministra za zunanjo trgovino ZSSR Krutikov, Kuzmin in Semičastni, nato admiral Galer, odgovorni sodelavec ministrstva za zunanje zadeve ZSSR, ministrstva oboroženih sil ZSSR, ministrstva za zunanjo trgovino ZSSR kakor tudi pred-

stavniki svetovne javnosti ter sovjetskega in inozemskega tiska.

Čestitke generalisima Stalina voditeljem nove Poljske

Varšava, 24. julija. PAP poroča:

Ob priliki poljskega narodnega praznika je poslal predsednik ministrskega sveta ZSSR J. V. Stalin predsedniku poljske vlade Osobka-Morawskemu naslednjo brzojavko:

»Ob priliki narodnega praznika preporeda Poljske republike, vas prosim, gospod predsednik, da sprejmete moje čestitke, poljskemu narodu, poljski vladi in vam osebno želim nadaljnje uspehe pri izgradnji močne, neodvisne in demokratične Poljske, katere gre smelo po poti svojega narodnega in državnega razvoja.«

GENERALISIM STALIN sprejel Trygue Liea

Moskva, 24. julija. Tass poroča:

Predsednik ministrskega sveta Stalin je 23. julija sprejel generalnega sekretarja organizacije Združenih narodov Trygue Liea.

Sprejemu je prisostvoval minister za zunanje zadeve ZSSR Molotov.

POLOŽAJ NA BLIZNJEM IN SREDNJEM VZHODU

V Indiji stavka pol milijona delavcev

Bombay, 24. julija. Reuter poroča, da je 200.000 delavcev objavilo enodnevno stavko v znak simpatij s poštini in telegrafskimi delavci in nameščenci, ki v mnogih delih Indije že 12 dni stavkajo. Po vsej Indiji stavka okoli pol milijona delavcev in nameščencev.

Po vseh Ass. N. je izdal sindikalni kongres v Bombayju poročilo, v katerem je rečeno, da so zaprli 60 tovarn in da je v številnih ostalih tovarnah ustavljeno delo, ker so delavci stopili v stavko v znak solidarnosti s

stavkujočimi delavci in nameščenci PTT.

Oblasti so poudarile, da je stavka poštarjev povzročila prekinitev dela tudi v ostalih gospodarskih panogah. Iz Kalkute poročajo, da je stavka paralizirala telefonsko, telegrafsko, kablogramsko in radijsko službo.

V zvezi s stavko je 4.000 vojakov, ki pripadajo britanskim in indijskim pehotnim četam, razmeščeno na strateških točkah Bombaya, pripravljeno vsak čas stopiti v akcijo.

VOLITVE V TURČIJI — V ZNAMENJU TERORJA

Carigrad, 24. julija. Tass poroča: Sedem poročil tiska in opazovanjih uradnih dopisnikov so ob času volitev neobičajno povečali represalije in teror z namenom, da bi izvajali pritisk na volivce.

Mnogi listi so na prvih straneh in pod velikimi naslovi objavili poročila o umoru na področju Idina, šestorice članov demokratične stranke na čelu s predsednikom njenega mestnega odbora, ki ga je zagrešila skupina »znanih« oseb. Uboj se je izvršil pred prebivalci vasi.

Po poročilu dopisnika lista »Jeni Sabah« je bilo v vilajetu Urfa prebivalstvo popolnoma obkoljeno po vojaštvu. Oblasti so rekvirirale transportna sredstva. Orožništvo na konjih, ki je prispevalo v vas, je postavilo na mnogih mestih strojnice. Kakor piše dopisnik so bili številni prebivalci vasi ob takih »pripravah« na dan volitev popolnoma prestrašeni in v paniki. Dopisnik poroča dalje, da je vladal enak položaj po vseh okrajnih središčih vilajeta.

Po poročilih lista »Vatan« so oblasti tik pred volitvami prepovedale vse liste opozicijskih strank. Na dan volitev je turški tisk objavil izjavo voditelja demokratične stranke Dželala Bajara, v kateri je rečeno:

da je mogoče znanstveno delo prav tako načrtno vršiti kot vsako drugo. Potrebna je zato le iskrena težnja, čim več koristiti svoji domovini. Posebno me je razveselilo njihovo zanimanje za slovansko, zlasti za našo, jugoslovansko pedagogiko in želja, čim bolj okrepi medsebojno sodelovanje. Zavedati se moramo nalog, ki iz tega za nas izvirajo. Ne nazadnje in z zahvalo omenjam njihovo prisrčno, bogato gostoljubnost. V najlepšem spominu pa mi bo ostala njihova vedrost, veselje, s katerim delajo, in njihova ljubezen do dela. Prav iz srca jim je govoril pokojni Potemkin, ruski prosvetni minister in prvi prezident Akademije pedagoških znanosti, ko je dejal: »Velika sreča je, živeti in delati, kakor nas uči Stalin.« Vlado Schmidt.

Ameriški vojni dobavitelji še nadalje bogatijo z oskrbovanjem številnih pomorskih oporišč

Moskva, 24. jul. Tass poroča: Znanji sovjetski ekonomist Rubinstein piše v »Pravdi«:

Po uradnih podatkih ameriških statistikov so narasli dobički ameriških delniških družb od 1. 1958 desetkratno, od 1. 1959 pa več kakor štirikratno. Vojna se je pokazala za monopolistični kapital ZDA kot zelo dobičkonosno. Po podatkih ministrstva za trgovino ZDA so dobički delniških družb znašali od 1. 1940 do 1. 1945 po izplačilu davkov 52 milijard dolarjev. V tem obdobju so izplačali delničarjem 25.9 milijarde dolarjev dividend, 26 milijard pa je bil nerazdeljeni dobiček (rezerva). Te uradne številke nam vendarle kažejo veličino ameriških monopolističnih dobičkov.

Glasilo sindikatov »Economie Outlook« je objavilo spiske trustov letalske industrije in drugih firm vojne industrije, katere dobički so prekosili v enem letu 5 do 6 krat ves kapital, ki je bil vložen. Celo po izplačilu davkov so bili dobički 25 krat večji od vloženega kapitala. V zvezi z dejstvom, da so bili dobički še po izplačilu davkov neprimerno veliki, je pričela vlada s firmami pogajanja o revizijski pogodbi, in sicer že po izvršenih vojnih naročilih, da bi vojni dobičkarji, ki so se tako prekomerno obogatili, vrnilo prostovoljno del dohodkov.

Kakor pravi nek list, so bila ta pogajanja zelo komplicirana in so tudi ostala brez uspeha. Odkrili so zelo komplicirane metode, s pomočjo katerih so se izogibali plačevanju davkov, in tisti, ki so te metode iznašli, so postali milijonarji. Mnogo podatkov dokazuje, da se kopičenje vojnih dobičkov v ZDA nadaljuje tudi po vojni, čeprav v zmanjšani meri. Vojni dobičkarji še nadalje bogatijo z oskrbovanjem številnih vojaško-pomorskih oporišč, ki jih imajo ZDA v vseh delih sveta, prav tako pa tudi z likvidacijo presežkov vojne imovine in s pripravami za novo oboroževanje.

Eden največjih ameriških znanstvenikov dr. Irving Menomure je izjavil, da so stroški ZDA za proizvodnjo atomske bombe danes 500.000.000 dolarjev na leto, t. j. toliko, kolikor so povprečno znašali v vojni. Prav tako je treba upoštevati, da je pričela po vojni resnična dirka za razprodajo industrijskih družb in tovarn, ki so bile zgrajene v vojni na račun vlade. Razprodaja se po nizkih cenah z izgovorom, da so te tovarne »zastarele« in da so že »precej neuporabne«.

Skrb za dohodke kapitalističnih monopolov pa se ni ustavila pri tem. Kongres je sprejel zakon, da bo lahko vlada nadoknadila delniškim družbam njihove izgube zaradi stavk, s čimer financira kapitalistične monopole v njihovem boju proti delavcem. Medtem ko delavci ne dobivajo pomoči, če stavkajo, so delodajalci zavarovani pred vsemi izgubami.

Na ta način hočejo monopolisti izčrpati sindikate in prisiliti državno blagajno, da plača izdatke. Ta zakon tudi podpira težnjo monopolistov, da se proizvodnja skrči in tako dvignejo cene. Rubenstein pravi, da to nima samo notranjega ameriškega pomena. Predstavniki države Washington Delasay je poudaril v svojem govoru na zasedanju kongresa v jeseni lanskega leta, da se je peščica industrijskih družb in bogatašev neverjetno obogatila na račun dela in krvi, prelite v tej vojni. Zato tudi ni čudno, če podpirajo kapitalistični monopoli ZDA, ki so se obogatili v vojni, z vsemi sredstvi in silami, akcije nekaterih političnih skupin, ki propagirajo novo vojno in sejejo razdor in negotovost.

POSLEDNJE VESTI

Amerika je izročila Češkoslovaški kredit 20 milijonov dolarjev za nakup ameriškega bombaža.

Siamska vlada zahteva odgovore razprave o sporu s Francijo v Varnostnem svetu.

Celoten sestav 24. nacionalistične brigade je dezertiral v znak protesta proti državljanski vojni na Kitajskem.

OBVESTILA

Gibanje v obmejnem pasu

Stab II. Divizije KNOJ-a je odobril svobodno kretanje v 5 kilometrskem obmejnem pasu za vse osebe, ki imajo nove legitimacije Planinskega društva Slovenije, potrjene od pristojnega okrajnega odseka za notranje zadeve. Taka legitimacija ne opravičuje imetnika za vstop v obmejni 100 metrski pas, kamor je možno vstopiti le na osnovi posebnih dovoljenj, izdanih od edinice KNOJ-a. V kolikor so dovoljene v tem pogledu kae olajšave, bodo sporočene v časopisju.

Po dogovoru s Planinskim društvom Slovenije, bodo društva vlagala legitimacije skupno za vse članstvo okrajnim odsekom za notranje zadeve v potrditev.

Prosto kretanje po obmejnem pasu je dovoljeno od 1. avgusta t. l. in sicer v sledečih predelih:

RAZPIS

natečaja za vpis v šolo za babice.

Pogoji za sprejem: starost od 20-30 let; uspešno opravljena osnovna šola; politična neopornost; telesno in duševno zdravje.

Prednost za sprejem imajo tovarišice, ki so sodelovale v narodno osvobodilni borbi in tovarišice za dovršeno nižjo srednjo šolo. Stroške oskrbe za časa šolanja bo nosilo ministrstvo za ljudsko zdravje, gojenje pa se bodo morale obvezati, da bodo po dovršenju šole vsaj 4 leta delale v javni zdravstveni službi.

Lastnoročno spisanj prošnji kolkovani z dne 10 in dne 20 za rešitev naslovljeni na tuk. ministrstvo (Gledališka 11) je priložiti v izvirniku ali overovljenem prepisu: rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo (notificirano), opis življenja in potrdilo o vpisu v volivni imenik.

Izbrane kandidatnje bodo pozvane po dnevnem časopisju na sprejemni izpit in zdravniški pregled.

Rok za vložitev prošnje je do 15. avgusta 1946.

Ministrstvo za ljudsko zdravje vlade LRS.

O VOJNI OBVEZNIŠTVA VAJENCEV Z NEDOVREŠENO UČNO DOBO

Zvezno ministrstvo za delo je izdalo razpis, ki se nanaša na odslužitev vojne obveznosti vajencev, ki se niso dovršili učne dobe. Ta razpis, ki ga je Zvezno ministrstvo za delo izdalo na podlagi Pravilnika za izvajanje zakona o vojaški obveznosti državljanov FLRJ, objavljenega v Uradnem listu FLRJ št. 42, pravi, da "Odložitev službe v stalnem kadru se lahko odobri in to najdalj do 27. leta starosti tudi osebam, ki se uče obrti in ki se specializirajo. Te osebe se morajo javiti za odslužitev obveznega roka takoj po izučeni obrti in po specializaciji ter bodo poslani v kader s prvo prihodnjo skupino rekrutov.

Take osebe, pravi 2. točka čl. 5 Pravilnika za izvajanje zakona o vojaški obveznosti, predlože prošnje za odložitev službe rekrutni komisiji; komisija izda takoj odločbo.

Po končani rekrutaciji se take prošnje predložijo vojaškemu odseku okraja, ki jih s svojim mnenjem pošlje načelstvu vojaškega okrožja. Odločbo na podlagi tega prošnje izda načelstvo vojaškega okrožja.

Osebe, ki zahtevajo odložitev vojaške službe, dokazujejo s potrdilom, da se uče obrti ali da se specializirajo.

NATECAJ

za stanovanje v Domu ljudske dijaške mladine v Zagrebu v šolskem letu 1946-47

1. Urad z socialno in zdravstveno zaščito dijakov - Zagreb, razpisuje natečaj za stanovanje v Domu ljudske dijaške mladine v Zagrebu za šolsko leto 1946-47; natečaj bo trajal od 1. do 30. avgusta 1946.

2. Reflektant: naj pošljejo podpisnemu uradu najpozneje do 30. 8. 1946:

a) izpolnjeno vprašalno polo (namesto prošnje za sprejem v Dom);

b) potrdilo o premoženjskem stanju reflektantov oziroma njihovih roditeljev ali skrbnikov, ki ga izda, okrajni LQ;

c) zdravniško izpričevalo, da prosilec nima za okolico nevarnih bolezni;

d) pravstveno izpričevalo, ki ga izda sekretariat ljudske srednješolske mladine njegove šole, v kolikor je prosilec dovršil šolo po letu 1945; drugi pa izpričevala krajevnih mladinskih organizacij. Ta spričevala morajo predložiti vsi tisti, ki v šolskem letu 1945-46 niso bili vpisani na zagrebški univerzi ali visokih šolah;

e) na potrdilih pod b), c) in d) mora biti označeno, da so izdana za sprejem na stanovanje v dijaški dom.

3. Stanarina v domu znaša 100 din mesečno.

4. Vsak prosilec naj zapiše pri tem uradu za vprašalno polo, na željo pa se mu lahko pošlje tudi pravilnik in hišni red Doma, treba pa je označiti tudi točen naslov in priložiti 10 din v znanhah za odgovor in druge stroške.

5. Vsakemu prosilec bo poslan odgovor na njegovo prošnjo do 15. 9. 1946.

Urad z socialno in zdravstveno zaščito studentov, Zagreb, Trg žrtev fašizma 10-1

Naročila za vezavo
»Vprašanja naših dni«
za prvo polletje in drugo četrtletje 1946 — sprejema uprava »Ljudske pravice«. — UPRAVA

Glavni urednik Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«. Ljubljana, Kopitarjeva 6. — Telefon 29-61 - 23-65.
Št. ček računa 16.690.

Tel. št. za naročnino »Ljudske pravice« 30-30, Miklošičeva cesta 5.

DNEVNE VESTI

Potovočno vozilno za ohranece hmelja je odobrilo ministrstvo za promet od vseh postaj v območju železniške uprave Ljubljana. Pri odhodu kupi potnik celo karto, ki velja za brezplačno vrnitev po isti progi, če se potnik izkaže s potrdilom Hmeljarske zadruge v Zaleu, da je res žetal pri obriranju hmelja. Voznje ni dovoljeno prekiniti niti pri odhodu, niti pri vrnitvi.

Vabilo! Okraj Grosuplje obvešča, da bo lov na divje prašiče dne 28. VII. 1946. Zbor vseh lovcov bo v soboto ob 18. uri v Robu. Vsi, ki imajo prevozna sredstva — in eo bližje Roba nego Grosuplja, naj pridejo direktno na določeno mesto; ostali pa naj se zbere pred okrajem Grosuplje, od koder bo peljal tovrstni avto.

Dežurno lekarniško službo vršila danes lekarna Babovec, Kongresni trg 12 in lekarna Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Šolstvo

Na državni gimnaziji v Kranju bodo privatni, razredni, popravni, dopolnilni in posebni izpiti (zadnji le za dijake, ki zaradi službe v vojski, v kateri so bili sedva pred majem 1945, še niso mogli na doknaditi zaradi vojne izgubljenih šolskih let) 2. in 3. septembra t. l.; nižji in višji teč. izp. 4.-5. septembra t. l., sprejemni izpit za I. razred pa 7. septembra t. l. Pravilno opremljene prošnje za privatne izpite morajo biti vložene pri gimn. ravnateljstvu do 1. avgusta t. l. za vse druge izpite pa do 20. avgusta t. l. Podrobnosti bodo objavljene na gimnazijski razglasni deski.

FIZKULTURA

Okrožni odbor OF za ljubljansko okrožje — prosvetni oddelek sporoča udeležencem fizkulture tečaja v Dol. Logatcu. Na svoji turneji po Jugoslaviji, bodo igralci in igralke Ravnice zvezde iz Beograda odigrali močno tekmo v četrtak 25. t. m. tudi v Postojni. Za to tekmo vlada med fizkultureti v Postojni veliko zanimanje, ker so beograjski igralci in igralke med najboljšimi v Jugoslaviji. To so dokazali v številnih letošnjih nastopih, v katerih so skoraj vedno ostali nepremagani ali pa zmagovali z zelo visokimi rezultati.

Ekipa Ravnice zvezde je sestavljena iz 22 igralcev in igralk ter bo na svoji turneji nastopila še na Reki, v Zadru in v Bosni.

KOŠARKARJI CRVENE ZVEZDE NASTOPIJO V POSTOJNI

Na svoji turneji po Jugoslaviji, bodo igralci in igralke Ravnice zvezde iz Beograda odigrali močno tekmo v četrtak 25. t. m. tudi v Postojni. Za to tekmo vlada med fizkultureti v Postojni veliko zanimanje, ker so beograjski igralci in igralke med najboljšimi v Jugoslaviji. To so dokazali v številnih letošnjih nastopih, v katerih so skoraj vedno ostali nepremagani ali pa zmagovali z zelo visokimi rezultati.

Ekipa Ravnice zvezde je sestavljena iz 22 igralcev in igralk ter bo na svoji turneji nastopila še na Reki, v Zadru in v Bosni.

POZIV VSEM LAHKOATLETSKIM SODNIKOM ZA OKROŽNO PLENSTVO V LAHKI ATLETIKI

Pozivamo vse lahkoatletске sodnike in sodniške pripravnike, ki so položili izpit, da sodelujejo na okrožnem lahkoatletskem tekmovanju in se v ta namen sigurno javijo na stadionu v soboto in nedeljo dne 27. in 28. t. m. ob 16.30 uri (sobota) in 6.30 (nedelja). — Poverjenik za lah. atl. pri lj. okrožju.

Obveščamo vsa ljubljanska fizkulturena društva, da se bodo za članice, ki se pripravljajo na jesensko prvenstveno tekmo v orodni telovadbi 15. septembra v Ljubljani, vršile skupne vadbe vsak torek in petek od 18. ure dalje na letnem telovadišču »Udarnikas, Tivoli. Društva naj pošljejo na skupne vadbe vse one članice, ki imajo sposobnosti in voljo za resno delo. — FZS.

RAZPIS

»Uprava državnih lekarn pri Ministrstvu za ljudsko zdravstvo razpisuje štiri mesta administrativnih nameščenk za državne lekarnе v Dol. Lendavi, Murški Soboti, Slov. Bistrici in Kočevju.

K prošnji kolkovani z 10 din je treba priložiti sledeče dokumente: vprašalno pola, življenjepis s posebnim ozirom na leta okupacije in delo po osvoboditvi, zadnje šolsko spričevalo, potrdilo o službovanju, potrdilo o vpisu v volivni imenik, potrdilo javnega tožilca, da prošilka ni obsojena in ni v preiskavi, event. potrdilo o demobilizaciji.

Pogoj za sprejem v službo je: z uspehom dovršena nižja srednja šola z malo maturo in vsaj 1 letna trgovska šola, znanje knjigovodstva in strojepisja, ter pripravljenost pomagati pri sporednih poslih, ki pridejo v lekarnah v poštev. Prednost imajo prošilke, ki obvladajo delno latinščino. Prošnje sprejemamo do 5. avgusta 1946. leta.

Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, Uprava državnih lekarn, Ljubljana, Stari trg 34.

VSE NAŠE INSERENTE OPOZARJAMO, da sprejemamo male oglase, inserate in razne objave samo do 12. ure, nujne osmrtnice pa do 16. ure pop. Oglase lahko naročite v oglasnem oddelku, Kopitarjeva ulica 6, ali pa v podružnici na Miklošičevi cesti.

Izšel je novi roman
Miška Kranjca
„Pesem gora“
oper narodno-osvobodilne borbe in njenih junaških kurcijev
(Obsega 419 strani in stane broš. din 133 — vezan din 156—)

Naročniki iz Ljubljane, ki prejema knjige po subskripcijskih cenah, naj dvignejo svoj izvod v prodajalni Pred škofijo 5.

Slovenski knjižni zavod v Ljubljani

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Ameriški film »Joklena armada«, tednik. Ob 18.30 in 20.30.
MATICA: Sovjetski film »Baltiški poslanec«, tednik. Ob 18.30 in 20.30. SLOGA: Sovjetski film »Abajeva pesem«, tednik. Ob 18.30 in 20.30. TIVOLI: Češki film »Dobri Valentin«, tednik. Ob 20.30 in 22. uri. KODELJEVO: Ameriški film »Tihotapec«, tednik. Ob 20. uri.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Neke noči«, tednik. GRAJSKI: Ameriški film »Vročekrvno deklet«, tednik. LETNI KINO: Francoski film »Varijete«, tednik.

CELJE, METROPOL: Ameriški film »Dokode na kliniki«, tednik. DOM: Ameriški film »Čaja«, tednik.

KRANJ: Sovjetski film »Glasbena komedija«, tednik.

PTUJ: Ameriški film »Čarobni bar«, tednik.

Spreodi od 26. do 30. 7.

BLED: Sovjetski film »Mavrica«, tednik. Od 27. do 28. 7.

BREZICE: Sovjetski film »Bitka za Ukrajin«, tednik. Od 27. do 28. 7.

ČRNOMELJ: Ameriški film »Begunci«, tednik. Od 27. do 28. 7.

DOLNJA LENDA: Sovjetski vzgojni film »Deklica in slon«. Od 27. do 28. 7.

DRAVOGRAD: Ameriški film »Gospodična mamica«, tednik. Od 27. do 28. 7.

GUSTANJ: Angleški film »Pygmalion«, tednik. Od 27. do 28. 7.

HRASTNIK: Češki film »Zaročenka«, tednik. Od 27. do 28. 7.

JESENICE: Sovjetski film »Četrta podmornica«, tednik. Od 27. do 28. 7.

KAMNIK: Sovjetski film »Lenin 1918«, tednik. Od 27. do 28. 7.

KOČEVJE: Češki film »Neugnanka«, tednik. Od 27. do 28. 7.

KRSKO: Sovjetski film »Savorov«, tednik. Od 27. do 28. 7.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V CELJU

Petek, 26. julija ob 20: Dom ljudske prosvete. Kraigher: »Školjak«. Režija. Režija Mr. Fedor Gradišnik.

RADIO

569 m - 242 m - 46 m

DNEVNI SPORED ZA ČETRTEK 25. VII.

6 Budnice igrajo vojaške godbe (plošče) — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Sirom po domovini (narodne pesmi jugoslovanskih narodov — plošče — 7 »Hej brigade« — spored partizanskih pesmi (plošče) — 7.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 7.30-8 Bolgarske in ruske pesmi poje zbor bolgarske armade (plošče) — 8-12.30 Reportaža in glasbeni spored — 12.30 Čajkovski: Slovenska koračnica (plošče) — 12.40 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 12.55 Partizanske in sovjetske pesmi na ploščah — 13.30 Napoved časa, pregled tiska, objave in pregled sporeda — 13.45 Slovenske nverture na ploščah — 14.15-14.30 Napoved časa in poročila — 14.30-19 Reportaža in glasbeni spored — 19 Mladinska poročila — 19.15 Čajkovski: Uvertura 1812 — 19.30 Vojaška oddaja: France Golčnik: »Za svobodo Primorske« — 19.50 Igrajo godbe na pihala (plošče) — 20 Odlomki novega predloga pomočnika ministra za zunanje zadeve dr. Aleša Bablerja pred posebno komisijo Sveta zunanjih ministrov — 20.15 Ruske vojaške pesmi na ploščah — 20.30 Koncert Radij. orkestr pod vodstvom Rudolfa Starča — (Prenos iz Rog. Slatine) vmes od 21: Iz pripovednih del: Odlomki iz »Kapitana Martina Čadernaca«, Bera Jože Tiran — 22 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 22.15 Slovenske umotne pesmi poje Vok. kvintet RL — 22.35-23 Sovjetska simfonična glasba na ploščah.

Radio Ljubljana bo oddajal ves dan reportažo o polu mirovne delegacije FLRJ skozi Ljubljano do meje Jugoslavije.

MALI OGLASI

PIANINO, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Ljudske pravice« št. 2372.

ZA POMOČ V PISARNI, nekaj ur tedensko, nudimo celodnevno hrano ali honorar. Lahko tudi začetna moč v znanjem strojepisja. Naslov v upravi pod št. 2283.

NALIVNO PERO, sivo, sem izgubil v torek, dne 23. VII., okrog 12. ure na Krškovem trgu. Poštenega najditelja nam prodam, da ga vrne proti nagradi v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«. Kopitarjeva 6. pritišje.

POSNEMALNIK, dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice« št. 2376.

SLAŠČIČARSKEGA MOJSTRA ali pomočnika, izveščano moč, za samostojno vodstvo, sprejemamo takoj. Naslov v upravi »Ljudske pravice« pod št. 2283.

Rum 40%	78.—
Klekovaca 40%	78.—
Kajsijevaca 40%	78.—
Višnjevaca 40%	71.—
Konjak 40%	160.—
Liker 30%	162.—
Liker 25%	130.—
Liker 20%	108.—

Vse to pošiljamo v zabojih po 36 steklenic, lahko tudi drugače. Pošiljamo po povzetju.

„ZLATNA KULA“
BEOGRAD, Bosanska 52
Telefon 29-849 in 21-518

Rabiš denar?

Srečka 46.244 zadel je v II. razredu	301.000 Din
„ 35.657 „ „ „ „ „ „	25.000 „
„ 17.888 „ „ „ „ „ „	20.000 „
„ 17.139 „ „ „ „ „ „	15.000 „
„ 41.307 „ „ „ „ „ „	15.000 „
„ 57.457 „ „ „ „ „ „	15.000 „

Vsi dobilki se izplačujejo brez odbitkov.

Prišel se je III. — poslednji razred. Izžrebanih bo 31.000 srečk in to od 8. avg. do 7. sept. v skupni vrednosti 26.000.000 Din. Ne zapri vrat srečnemu slučaju, saj bo vsaka druga srečka izžreban.

Javi se ali piši takoj na kolekturo:
LJUBLJANA, Tavčarjeva 5
MARIBOR, Tyrševa 7
KRANJ, Titov trg 8